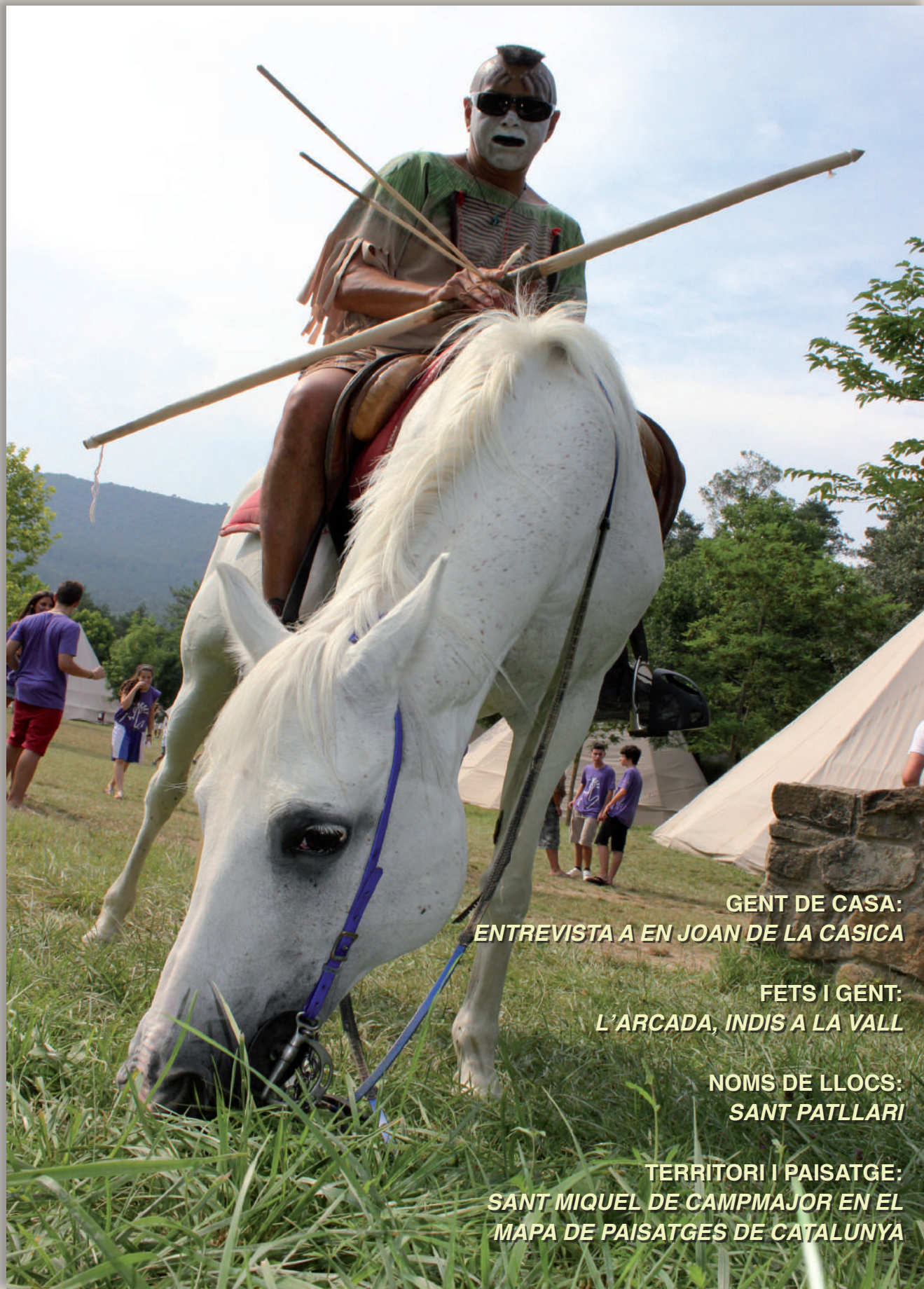

Golany

Revista de Sant Miquel de Campmajor

Núm. 34 - 2n semestre 2013 - Exemplar gratuït

**GENT DE CASA:
ENTREVISTA A EN JOAN DE LA CASICA**

**FETS I GENT:
L'ARCADA, INDIS A LA VALL**

**NOMS DE LLOCS:
SANT PATLLARI**

**TERRITORI I PAISATGE:
SANT MIQUEL DE CAMPMAJOR EN EL
MAPA DE PAISATGES DE CATALUNYA**

SUMARI

2. **LA PORTADA.**
3. **EDITORIAL.**
4. **DES DE LA CASA GRAN.** Actuacions Municipals.
5. **ELS CONSELLS DEL DR. CARRERAS.**
Roca comestible, *per F. Xavier Carreras.*
6. **CONÈIXER LA VALL.** Frontejant Falgons i Mieres,
per Josep Fort.
8. **GENT DE CASA.** Entrevista a en Joan de la Casica,
per Àlex Navarro.
11. **LES NOSTRES ASSOCIACIONS.** Associació de Gent
Gran de Sant Miquel, *per Carme Compta.*
Associació La Vall: Col·labores?, gràcies,
per l'Associació La Vall.
12. **NOTÍCIES BREUS.** Maig-octubre 2013.
15. **ESPORTS.** Futbol - Unió esportiva Sant Miquel,
per Josep José.
16. **FETS I GENT.** L'Arcada, Indis a la Vall,
per Elisabet Saus.
17. **NOMS DE LLOCS.** Sant Patllari, *per Josep Estarriola.*
18. **CURIOSITATS LINGÜÍSTIQUES.** Particularitats i
curiositats lingüístiques de la Vall de Campmajor (XIII),
per Josep Estarriola i Elisabet Saus.
20. **TERRITORI I PAISATGE.** Sant Miquel de Campmajor
en el mapa de paisatges de Catalunya, *per Joan Nogué.*
21. **ELS NOUVINGUTS.** La Irenne i en Jordi de can
Llambert, *per Elisabet Saus.*
Actuacions del Grup de Caramelles i Cor Parroquial de
Sant Miquel, *per Josep Estarriola.*
22. **FAUNA SILVESTRE.** Les últimes llúdrigues de la riera
de Sant Miquel, *per Tomàs Camós.*
23. **LLEGENDES DE LA VALL.** El castell de Finestres,
per Joan Riera. Extreta del butlletí de Santa Maria del
Collell, traduïda i adaptada *per Elisabet Saus.*
25. **CUINA DE CASA.** Per llepar-s'hiels dits!,
per Àlex Navarro.
PASSATEMPS. Anagrames, *per Àngels Navarro.*
26. **MOVIMENT DEMOGRÀFIC 2013.**
TELÈFONS I HORARIS.
27. **FOTO ANTIGA.** Mas Godall de Campmajor.

FOTO DE LA PORTADA

INDIS A LA VALL DE CAMPMAJOR

El senyor a cavall que veiem a la foto no fa l'indi, tot el contrari, és un autèntic indi del Canadà de la tribu Salish, en Frankie Jim. Ell, junt amb en Sean Stands Good Soukkala, un indi nascut a EEUU de la tribu Ojibwa han acompanyat, aquest estiu, a tots els nens i nenes que han gaudit dels campaments de L'Arcada. Els hi han transmès la seva cultura, els seus costums, han fet un munt d'activitats plegats, han après cançons, fins i tot han provat la seva cuina. Unes vacances que no podran oblidar. Tots els monitors, indis inclosos, són voluntaris. Si ens passegem per les instal·lacions, podem trobar gent de qualsevol lloc del món, una experiència molt enriquidora. La foto va ser presa per en Jordi Vilahur Cuadrado, voluntari de L'Arcada.

Normes per a la publicació de cartes i articles

Golany agraeix les cartes i articles dels seus lectors, i escull amb preferència per a la seva inserció les cartes breus, d'unes 25 línies mecanografiades, i els articles d'unes 45. Tots hauran d'anar signats amb nom i cognoms, encara que si es desitja es publicaran amb pseudònim. L'únic responsable del seu contingut és l'autor. Els articles s'hauran de lliurar, a ser possible, amb suport informàtic. L'adreça és: **golany@plaestany.net**. Queda prohibida la reproducció total o parcial de la revista sense autorització prèvia de l'**Ajuntament de Sant Miquel de Campmajor o els autors**.

Golany

Redacció: golany@plaestany.net

Edita: Ajuntament de Sant Miquel de Campmajor
Tel. 972 57 46 26 - smcamp@ddgi.es

Coordinació i disseny: Josep Estarriola.

Equip de redacció: Ramon Santacana, Àlex Navarro, Elisabet Saus, Josep Estarriola.

Compaginació i impressió: Impremta Palmada - Banyoles
Dipòsit Legal: GI-033/1997.

Tiratge: 400 exemplars

Portada: Indi a l'Arcada (foto: arxiu de l'Arcada)

Contraportada: Sant Patllari (foto: Josep Estarriola)

Col·labora:

Queda palesa la diversitat d'escrits que es recullen cada semestre en aquesta publicació. Un dels nous temes que hi trobarem és la descripció de l'estada de dos indis nord-americans a la nostra vall, concretament al campament d'estiu de l'Arcada, destinat a joves de 4 a 17 anys. Amb aquest pretext, hem dedicat la portada amb la foto d'un d'aquests indis, representant per a nosaltres una imatge exòtica excepcional, acostumats a veure-les en còmics i pel·lícules del Far-West.

En transcórrer els anys, el paisatge que ens envolta, ha anat canviant substancialment, com tot en general. En aquelles cases que en tan sols unes dècades enrere hi havia el batec del dia a dia d'una gent, dempeus feinejant amunt i avall, ara les trobem reduïdes a exuberants bardisses. Tantes llars que hi havia disseminades per tota la vall, són ara inexistents o en prou feines podem intuir les seves restes. Per posar algun exemple, en la serra de Campmajor, hi havia repartides d'un costat a l'altra: can Reig, la Maiola, cal Rei, cal Marquès, can Garsa, can Nofre, can Serra, mas Godall.... Junt amb altres també desaparegudes. Amb aquest propòsit, hem reproduït en l'interior de la contraportada, diverses imatges d'una d'aquestes cases: el mas Godall, amb fotografies preses a principis dels anys setanta en comparació amb una altra feta en l'actualitat. Podem dir que en molts d'aquests indrets, les cases han anat avall i la vegetació amunt i, si ho ajuntem amb la poca activitat forestal, els boscos estan creixent notablement cada any. Per posar altres exemples, fins en la dècada dels anys setanta més o menys, des de la vall, es podia veure la Torre de can Ginestar, ara, només se sap que és allà dalt. També el cim de Sant Patllari deixava entreveure millor la seva ermita; avui, si pugem allà dalt, la panoràmica ja no és la mateixa. No obstant això, l'ermita, la qual esmentem en una d'aquestes pàgines, està ben conservada i la seva història no s'ha esvaït com curiosament ho han fet les formigues alades que hi donaven cita el mateix dia del seu aplec, a finals d'agost.

Malgrat els canvis importants, el nostre país és un dels més variats d'Europa i el nostre municipi és una peça molt significativa en la variabilitat d'aquest paisatge, ja que correspon a dues unitats de paisatge diferents, segons es constata en el primer mapa de paisatges de Catalunya que acaba d'elaborar l'Observatori del Paisatge de Catalunya, amb seu a Olot. En Joan Nogué, establert des del 2010 a Collferrer, n'és el director

i, en aquest número, ens ha proporcionat un interessant escrit en què ho detalla.

Parlem del paisatge, però sense oblidar-nos de la seva gent, la mateixa que ha treballat i continua treballant en els seus camps i boscos, gent de tota la vida tan estimada i respectada com en Joan de la Casica que, a través de la interessant entrevista que li hem dedicat, ens explica que malgrat la dura crisi actual, altres temps van ser pitjors com els que li van tocar viure d'infant durant la guerra i la llarga postguerra. En un altre camp, en Tomàs Camós, ens ha aportat un interessant article que testimonia el que recorda i ha sentit a dir, en aquest cas, de les últimes llúdrigues a Sant Miquel; un mamífer el qual torna a ser d'actualitat amb la seva reintroducció.

Temes de més actualitat, ens posen al corrent dels esdeveniments ocorreguts en aquest darrer semestre a la vall, com els que trobarem a les notícies breus, a les nostres associacions...i, també, a la pàgina dedicada al futbol a on, en Josep José, segon entrenador de la U.E. Sant Miquel i nouvingut al poble, fa una reflexió en positiu de l'estat actual de l'equip i de cara a millorar la seva classificació. Un altre tema d'actualitat, el trobarem en la pàgina dels nouvinguts conversant amb uns nous estadants que han decidit venir a fer vida amb nosaltres, gràcies als quals, restableixen amb nou impuls la vida d'un poble i la seva història.

Per conservar-nos amb bona salut, el Dr. Carreras, enguany, ens fa veure sobre els nostres hàbits alimentaris quant al consum de la sal. La sal de la vida, entre altres, també la podem trobar deixant-nos endur per la imaginació com, a través de les dues pàgines que l'Elisabet Saus ha traduït i adaptat del castellà una antiga llegenda del castell de Finestres, escrita per un antic alumne del Col·lell.

I, per acabar de la manera més dolça, ens lleparem els dits amb les suculentes receptes que ens descriu l'Àlex Navarro en el dia del sopar de la Festa Major de Sant Miquel. Tot un èxit compartint els millors plats que cadascú va portar. De la mateixa manera, desitgem que podeu compartir amb nosaltres aquestes pàgines que, esperem, siguin del vostre grat.

Golany

La muntanya de Sant Patllari des de la vall (Foto: Josep Estarriola)

ACTUACIONS MUNICIPALS

ACCIONS PER ASSOLIR XARXA D'AIGUA POTABLE

Continuant amb les informacions de les actuacions per portar la xarxa pública d'aigua, cal recordar que el passat 7 de febrer es va aprovar per Ple la sol·licitud per la inclusió en el PUOSC 2013-2016 de l'obra construcció d'una xarxa d'abastament d'aigua i s'aprova la memòria valorada i el seu pressupost de 786.485,87 euros. En aquests moments, degut a problemes financers, el PUOSC s'ha fixat pel quadrienni 2014-2017.

S'han fet anàlisis i aforaments del pou de Can Batlle de la Roqueta que han donat un resultat positiu i donen viabilitat al projecte pel que fa a la part més important: l'aigua.

El dia 2 de juliol ens visita a l'Ajuntament la Sra. Isabel Muradas, Directora dels Serveis Territorials del Departament de Governació i Relacions Institucionals, referent al PUOSC sol·licitat. Ens comenta que l'obra és massa gran i val massa diners i que, degut a la situació econòmica actual, haurem de reduir l'actuació a un pressupost de 400.000,00 euros. Posteriorment, a mitjans de setembre vam tenir reunió a Girona a la seu de Governació per concretar més les possibles ajudes i fer un seguiment de l'actuació.

Actualment s'està acabant l'estudi de viabilitat definitiu del projecte per part de l'enginyer municipal.

ORDENANCES FISCALS 2014

Les Ordenances Fiscals pel any vinent 2014 queden congelades, no sofriran variació.

CURS ESCOLAR 2013 - 2014

El dia 12 de setembre es va iniciar el nou curs escolar amb un total de 6 alumnes a l'escola. L'equip d'educació resta de la següent manera: Mariona Vila és la directora i mestra d'educació infantil i de primària; Sara Planagumà és mestra de primària; Ignasi Grabolosa, d'educació física; Anna Vinyals llengua anglesa; Robert Pastor és mestre de música, i Soledad Tarifa, religió. Abans de finalitzar el curs anterior i durant aquest estiu passat es va fer publicitat de l'escola en el web de l'escola i en el web de Sant Miquel, així com a les revistes mensuals de Banyoles, per tal d'augmentar el nombre de nens a l'escola i evitar un possible tancament per falta d'alumnes. Actualment, aquesta informació s'ha passat també per Banyoles TV i TV Girona.

BRETOLADA A LA BÀSCULA

Per St. Joan, un cop acabat el sopar de revetlla al local del Sindicat, cap a quarts de dues de la matinada, un brètol va fer saltar la tapa de protecció que per aquestes dates es posa davant de la bàscula i a continuació va fer explotar gran quantitat de petards que van inutilitzar el sistema electrònic de la bàscula. La tapa de ferro, fixada amb ramatges precisament per evitar aquest incident, es va arrencar intencionadament per poder-hi posar els petards. Afortunadament, en aquesta ocasió la reparació del sistema ha estat menys costosa que en altres ocasions. La bàscula és d'utilitat pública i el cost de manteniment i reparació recau en el municipi, recau sobre tots els veïns i veïnes del poble.

CAMÍ DE SANTA QUITÈRIA

En el Ple del dia 6 de juny s'aprova inicialment la memòria valorada per al reforç del paviment del Camí de Santa Quitèria i també s'aprova la sol·licitud de la subvenció per aquesta obra a la Diputació de Girona. El pressupost de l'obra és de 35.597,77 euros dels quals la Diputació de Girona en subvenciona la quantitat de 31.137,99 euros.

CAMÍ DE ROCA

Com es va informar a l'anterior número de la revista, a primers d'any es va aprovar i iniciar la desviació del traçat del camí de Roca a l'alçada del Castell de Roca. En aquests moments, aquesta obra està acabada i estem esperant els informes dels nostres enginyers per tal de fer la desafectació del camí vell i registrar el nou camí com a públic.

MOCIÓ PER A LA SOBIRANIA FISCAL DE CATALUNYA

En el Ple extraordinari de 17 de juny, s'aprova la moció per a la sobirania fiscal de Catalunya, per la qual cosa l'Ajuntament iniciarà els mecanismes necessaris per fer el pagament de l'I.R.P.F. i l'I.V.A. a l'Agència Tributària de Catalunya.

DEIXALLERIA COMARCAL

Com ja es va informar en el darrer número de Golany, el Consell Comarcal del Pla de l'Estany va decidir retirar el servei de deixalleria mòbil que visitava mensualment St. Miquel. Recordem a tothom que és molt recomanable utilitzar la Deixalleria Comarcal de Puigpalt a Banyoles, on **tot el material de rebuig que hi porteu us serà recollit absolutament gratuït**. Podeu consultar els horaris de recepció al telèfon 972.581.858 o a l'adreça web <http://www.plaestany.cat>.

HORARI DELS PLENS MUNICIPALS

Us recordem que les sessions dels Plens municipals ordinaris se celebraran durant l'any 2013 el primer dijous del mes de desembre i per l'any 2014 el primer dijous dels mesos de febrer, abril, juny, agost, octubre i desembre. Els Plens són públics.

MOVIMENT CENS

A 21 d'octubre del 2013, la població censada a Sant Miquel de Campmajor

ROCA COMESTIBLE

Roques a la naturalesa que es puguin menjar? Doncs, sí. La sal. Un mineral, amb clor i sodi, indispensables en la naturalesa i als animals; més als herbívors que als carnívors. Qui no ha vist vaques, cabres i cavalls llepant roques per trobar una mica de sal. I qui no sap que l'home, més aviat en necessita poca i que molts de nosaltres, que podem patir hipertensió, la tenim prohibida?

De fet, els nivells mínims que necessitem estan de sobres coberts amb la sal que ja porten els aliments. No tenim necessitat de posar-n'hi, però ens hem acostumat tant, que el difícil és treure-la. De molt lluny, ja fos perquè es fes servir com a conservant o perquè reforça el gust i estimula la gana, que ens ha quedat aquesta apetència.

Seria molt recomanable que tant els malalts hipertensos com tots en general reduíssim el consum, cosa no massa difícil, doncs desacostumar-s'hi és possible. I si als més petits ja els acostumem als canvis saludables molt millor encara.

Per fer aquest canvi podem fer diverses coses: Menjar més aliments frescos, que tenen menys sodi. Posar molt poca sal quan cuinem i deixar que cadascú afegeixi al seu plat el que cregui convenient. Posar espècies i herbes aromàtiques als plats que puguem ajudarà a reduir el gust pel salat. Cuinar els aliments al vapor; ja que la sal que duen ens quedarà al menjar si aprofitem el suc, molt recomanat per les verdures. Tots aquells aliments elaborats, processats, conservats, portaran quantitats de sodi que podrem comprovar a l'etiqueta; escollim els que en duguin menys. De les diverses sals que podem trobar a la botiga, escollir les menys refinades, com la sal marina, més gruixuda, que amb menys quantitat pot donar el mateix sabor als aliments.

I per aquells que la tenen prohibida, recomanar les sals de dieta, molt baixes en contingut de sodi.

En aquest sentit, recentment es sap que si augmentem el consum d'altres minerals com el iode, el potassi, el magnesi i el calci, es compensa l'efecte pernicios de l'excés de sodi. D'ací ve que cada cop es recomani més a tota la població utilitzar sals sense refinar o sals de dieta. Hem de mirar doncs si al lloc on comprem hi ha sal amb baix contingut de sodi i amb alguns d'aquests elements que he citat. Si no les trobem a les botigues normals, ho podem mirar a les farmàcies o dietètiques. Sal iodada, Bonsalt, Nosodium, Cosalt, són sals d'aquesta classe.

Per acabar, uns quants consells per a la cuina:

Quan coquem no convé salar ni provar-ne el punt fins al final de la cocció, perquè hem de deixar que les sals dels aliments surtin primer. Llavors hi afegim el punt just.

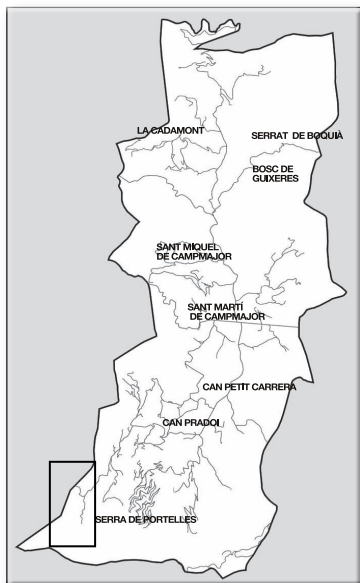
Els patates augmenten la concentració dels sabors, més encara si es deixen a la nevera en fred d'un dia per l'altra; millor no haver-los salat per rectificar-los també quan els tornem a escalfar per menjar.

A les peces de peix o carns fetes a la planxa, sempre salar al final i millor amb sal gruixuda, no refinada.

En definitiva, no ens tirem roques al cap i per la salut canviem de tipus de sal. Ah!, i sempre poca i al final. No serem més sonsos, doncs, la sal de la vida ve per altres coses, com la salut.

F. Xavier Carreras de Cabrera
CAP Banyoles

FRONTEJANT FALGONS I MIERES

Si tenim un racó del poble on la tranquil·litat i els alzinars tenen tot el seu encant, aquest és la part del poble que us descrivim en aquest número. En ell també si troben les cases que estan més al sud-oest del nostre municipi. Fem constar que alguns d'aquests noms indiquen llocs que han pogut canviar amb el pas del temps, o han desaparegut. Com venim anunciant a cada número de Golany, ens cal l'ajuda de totes aquelles persones que, amb el seu record puguin aportar dades per anar completant la recerca. Moltes gràcies a tots aquells que fins ara han col·laborat.

Dades recollides per Josep Fort i Olivella

Cartografia propietat de l'Institut Cartogràfic de Catalunya, la qual ha estat cedida per a aquesta publicació.

Codi	Nom	Descripció
1	La Vinyassa	Sobre Perecollell
2	Collet de Canadell	Collada situada sobre Collferrer.
3	Pla del Roure	Esplanada on hi havia un roure molt gros.
4	Font de Perecollell	Font on agafaven l'aigua els estadans de Peracollell.
5	Font de Can Baldirot	Font de la casa de Can Baldirot.
6	El Safareix	Indret on la gent de can Baldirot i Perecollell anaven a fer bugada.
7	Perecollell	No se sap d'on agafa el nom.
8	Can Baldirot	En temps antics aquesta casa estava formada per tres estades.
9	Can Mingo	És la part de l'actual Can Baldirot que és trova en arribar a la casa.
10	Can Viola	En l'actual Can Baldirot és la part que és trova a la part baixa de la casa.
11	L'Horta d'en Plantés	Indret on en Plantés hi conreava l'hort.
12	El Bosquetó d'en Baldirot	Bosc petit a prop de la casa de Can Baldirot.
13	Rec de Canadell	Rec que baixa de la part de Canadell.
14	Els Clavallins	Esplanada tocant el Collet Canadell.
15	Turó de Collferrer	Turó prop de la casa de Collferrer.
16	Collferrer	L'antiga casa de Collferrer es va enderrocar i l'actual és part de la cabanya.
17	El Quintà de Collferrer	Seguit de feixes a prop de la casa de Collferrer.
18	Font de Les Quintanelles	Font de la casa de Les Quintanelles
19	Les Quintanelles	Podria ser que el seu nom vingués dels quintans que hi ha.
20	Els Jonquers	Indret on hi abundaven els joncs.
21	Hort de Les Quintanelles	Hort de la casa de les Quintanelles.
22	Pedra Molar	Segurament que en aquest indret si trobava pedra que servia per molar les eines.
23	Font dels Escorxadors	El nom ve donat per la gent que hi anaven a buscar aigua.
24	Can Cargol	No se sap d'on ve el nom de la casa.
25	Xalions de Collferrer	Seguit de terra formada per xalions a prop de Collferrer.
26	Font del Xòrrac	Font on s'escorrien les aigües de pluja.
27	La Gorga Blava	Gorg que agafa aquest color, situat en el rec de can Cargol.
28	Font de la Gorga Blava	Fa venir gana
29	Rec de Can Cargol	Rec que passa a prop de la casa de Can Cargol.

JOAN DARNÉ I BRET

En “Joan de la Casica”

En Joan Darné és actualment el nostre Jutge de Pau, però aquest no ha estat l'únic tema que hem debatut en la nostra entrevista. La infantesa, joventut, família i vellesa... tota una vida a la vall; sons i batecs d'un poble, de la seva gent, dels seus camins, masies, rius i indrets. Una imatge constant en el mirall de la història d'una població.

El petit dels sis fills dels estadants de l'Arn, en Ventura Darné i la Isabel Bret, en Joan, va néixer quan aquests ja vivien a l'Hostal el 1930. Allà va passar els primers anys i la joventut fins que, en casar-se amb la Pilar Teixidor i Pujol, van iniciar una nova vida familiar a la Casica.

Ventura Darné i Isabel Bret, prop de l'any 1900.

Volíem conèixer la seva trajectòria i ell, junt amb la seva dona, la Pilar, ens van obrir tant els àlbums familiars com els seus cors. Des d'aquí agraïm la confiança que ens demostraren.

*“Jo preferia les feines del camp,
el que jo estava acostumat.”*

- On vares anar a escola, Joan?

Els primers anys vaig anar a la rectoria i després a ca la mestra. Més tard em van portar al Col·lell per fer el comerç, però no vaig aprofitar el que alguns em van dir que era una gran oportunitat. Ho vaig deixar el primer any. Jo preferia les feines del camp, el que jo estava acostumat. Ja de petit ajudava al meu germà; la terra i el bestiar era la meva vida.

Contestant a la nostra curiositat sobre aventures viscudes els primers anys de la seva vida a l'Hostal, en Joan recorda que amb 7 o 8 anys, en plena guerra, l'establiment estava sempre ple de militars. La mare feia sortir de casa als més menuts a jugar per altres indrets. No fos cas que se'ls escapés alguna confidència o secret familiar i els comprometés. Com tots sabem ara, hi havien santmiquelencs amagats en diferents racons del bosc i calia guardar silenci. Prop de la casa, els militars hi apilaven armament (bombes, deien) en força descurança i tot temien que algun dia cauria i explotaria tot el veïnat:

- Ens amagàvem rere el rec, en una barraca. Érem tota la mainada, els de cal Lol, la Crehueta i altres, per no estar amb els militars que anaven a beure a casa. Menjàvem poca cosa. Vés, el que hi havia! El que hi havia més eren les “trufes nyames”, aquesta planta que sembla girasol. De les cabeces en feien un bon plat.

Foto de la família Darné Bret. Vers el 1932.

Temps irracionals i feréstecs inclús pels més petits. Ens diu que anaven esperant que això s'acabés. Que cada dia semblava que "ja n'hi havia prou".

-Ara tots estem malament per la dura crisi, però els que hem viscut aquella època pensem que tot i així estem molt millor que en aquells temps de guerra, postguerra i lluita per tirar endavant la mainada i els pares que, per sort, aleshores encara vivien.

Ens vàrem casar l'any 1955 i hem tingut tres fills: en Josep, que ara té 58 anys, la Montse de 56 i en Ferrán de 48. Ara ja tenim 6 néts i 5 besnéts. Tot un tresor, però no ha estat fàcil. La Pilar ha tingut sempre molta feina dintre i a fora de casa amb la mainada i després els seus pares grans i malalts. Jo sempre he treballat de valent, com tots els homes de la vall, és clar, primer ajudant al meu germà en les feines del camp i preparant matxos per vendre. És una feina que he seguit fent sempre, m'agradava molt. Havia d'ensenyar-l'hi a fer les feines del camp. Després fent la carretera de Falgons durant 6 anys; aleshores tot es feia a mà i era molt dur. Treballàvem deu hores diàries només descansant el diumenge. Més tard vaig treballar a la guixera de l'Agustí, d'en Silet...

- I que feies a la guixera; on era?

- Picàvem les pedres de guix i en fèiem pols per després processar-ho. Allí ja només hi treballàvem vuit hores diàries. Ara ja no en queda res. Era anant a Banyoles, ben passat l'Arn en la corba més gran, a la dreta, allà avall.

El servei militar el vaig fer a Gardeny, a Lleida. Erem ben bé 3000 nois però ara ja no hi queda res de les instal·lacions.

La Pilar i en Joan, dos riallers joves.

Jo era assistent del Comandant Major i n'estic molt agraït per què sempre m'orientava i volia que fes les coses ben fetes.

En tornar vaig anar a ajudar al meu germà de nou fent de matador. Bé, ell em va fer que em despertés de cop i ho fes jo mateix deixant-me una vegada sol al Collell, per qui treballàvem.

Aleshores al Collell hi havia una granja on hi treballaven més de 50 persones i l'administrava Mossèn Vidal, una gran persona.

En casar-me i veure que de tot el que feia no en treia pas massa, vaig deixar les feines i em vaig dedicar a casa. A la Casica hi havia molta terra a cultivar, bestiar i aviram i vam anar fent. Allà pels anys 60, per comprar-nos la primera moto, una Montesa, vaig anar a fer feixines de llenya.

- Sí que has fet treballs interessants, Joan.

- Bé, també he anat a restar pins a bosc amb el matxo.

- Restar pins? Expliqui'ns què és aquesta feina.

- Va ser uns anys en què els boscos de La Caseta, de Can Plana i Can Ginestà es varen esclarissar de pins. Més tard varen fer-ho els de Guixeres, la Caseta i Les Cases. Jo amb el meu matxo negre anava arrestant els troncs pels marges fins al lloc on s'havien de carregar als camions.

*"Jo amb el meu matxo anava
arrastrant els troncs pels
marges fins al lloc on s'havien
de carregar als camions"*

S'havia de tenir domini del matxo i anar molt en compte en els moviments. No tothom sabia ensenyar als matxos per restar pins. Feia servir sons per orientar-lo en la marxa, perquè ell sempre hauria anat pel camí fàcil i jo el guiava. Per exemple: bití (dreta) i llaò (esquerra), a poc a poc... amb l'entonació que ell ja coneixia. S'havia d'anar en compte per què si els pins eren sense escorça, s'esquitllaven i podien fer-li mal. Jo amb una manuela (pal acabat amb punta plana) que em feia, anava ajudant a encarrilar-los cap un costat o un altre. Carregàvem dos o tres pins en pendent i fins a cinc en pla. El meu últim matxo era molt ben preparat. Negre i forçut, era d'origen francès. Jo l'havia preparat a la veu i sense "garrotades" com s'acostumava a fer aleshores. Un cavall educat d'aquesta manera no serà mai un perill per l'amo ni per altres. El ferrava en Joan Roura, fill del Molí de Sant Miquel que era un mosso de Cal Ferrer i vivia a Cal Nen. Sables el goig que feien les muntanyes tan netes! Ara el bosc està molt brut per què ningú el cuida. Amb part dels diners d'aquests treballs vàrem poder comprar el nostre primer cotxe, un Renault 4L.

En Joan i la Pilar en les seves noces d'or l'any 2005.

Durant l'entrevista. (foto: Àlex Navarro)

- Doncs sí que has treballat de valent. I ara que fas als teus 83 anys, Joan?

- Ara és quan vivim millor. Ja fa dotze anys, amb la mainada ja fora i sense tants compromisos vàrem començar a viatjar amb l'Imsero, aquests viatges subvencionats que permeten als jubilats conèixer món. Coneixem tot Espanya incloent-hi les illes Balears i les Canàries. Fa molta il·lusió veure per la tele llocs on has estat i gaudit. Nosaltres no ens estàvem mai quietes a l'hotel, sempre agafàvem totes les sortides programades, totes les que podíem. Així hem viatjat fins que la salut ens ha aturat una mica. Jo mai m'hauria pensat que pogués fer tot això. Els temps han canviat i ara es viu molt millor.

També canto a la coral, "el grup de caramelles" en diem, quasi d'ençà que es va fundar, on faig de tenor. Sóc el Jutge de Pau del poble. El meu germà ja n'era i en morir-se ell l'Ajuntament em va elegir a mi. Però això no em dóna gaire feina. Aquí no hi ha conflictes i a més es porta molt centralitzat. M'ajuden en tot i ho faig molt a gust. La llàstima és que aquest càrrec en petits pobles, igual que d'altres, estan a punt de desaparèixer. No hi ha diners per tot això i ho volen suprimir.

"La figura del Jutge de Pau en petits pobles, igual que d'altres, estan a punt de desaparèixer. No hi ha diners per tot això i ho volen suprimir"

Els Jutges de Pau són persones que compleixen una funció tradicional "d'home bo". Són elegits pels ajuntaments. "Per ser jutge de pau no fa falta ser llicenciat en dret. Tenen competència en l'àmbit civil, dels assumptes de petites quanties, excepte en alguns supòsits que, per raó de la matèria, corresponen als jutjats de primera instància i instrucció... pel que fa referència a les demandes que es deriven dels contractes d'arrendament de finques rústiques o urbanes. En l'àmbit penal, coneixen de les faltes contra les persones, d'algunes contra el patrimoni i contra els interessos generals. Per exemple, els jutges de pau coneixen de les amenaces lleus, del deslluïment de béns immobles de domini públic o de la pertorbació lleu de l'ordre públic. Per llei també tenen atribuïdes competències en matèria de registre civil"

Informació extreta: www20.gencat.cat.

Al jardí de la Casica.

Àlex Navarro, Cadevall d'Oliveres

ASSOCIACIÓ DE GENT GRAN DE SANT MIQUEL

Tan en l'època d'aturada d'activitats de l'associació en el període d'estiu com en la tornada, la gent gran de la vall, activa com mai, ha seguit participant en tots els actes que s'organitzen al poble, sent-ne motor en moltes ocasions. Aquests "joves grans" no es cansen mai i a vegades fan més soroll que els mateixos organitzadors.

Un campionat de petanca en la Festa Major va ser el nostre acte extern més lluit d'aquesta temporada. El dissabte dia 28 de setembre una bona colla de "pentaquers" es varen mesurar les forces en diverses jugades. Guanyar les partides potser no era ben bé el seu objectiu; el que va regnar durant tot el matí va ser la companyonia i el fet de gaudir del joc de grup.

El dijous dia 3 d'octubre, els companys del Casal d'Avis de Camós ens varen visitar per fer una activitat en conjunt a la vall. A l'indret de Campmajor, vàrem visitar els obradors de Mels la Vall de Campmajor. La Miriam Costa, copropietària de l'empresa, ens va atendre amb la seva amabilitat i professionalitat habitual ensenyant-nos el procés natural de la producció de mel de les abelles, la seva cura d'elles i l'envasat, que fa possible que aquest producte bàsic arribi a les nostres taules. Ah, i com plovia, els prop de cinquanta assistents i la presentadora vàrem tenir de refugiar-nos a la mateixa església de Santa Quitèria. Continuem amb els serveis habituals de gimnàstica, perruqueria i cura dels peus, curset bàsic d'informàtica, així com la tutoria per aprendre a cosir, fer arrencaments a la roba pròpia i

brodats. També, el Consorci de Benestar Social ens ofereix els programes de Fem Memòria, Fem Manualitats i Fem Companyia per la temporada 2013-14, que aprofitem amb il·lusió.

Recordem als socis que el pròxim dissabte dia 23 de novembre, a les 5 de la tarda, tindrà lloc la Junta General de l'associació on si votaran nous càrrecs que acabarà amb un sopar de germanor.

Carme Compta, Presidenta
Molí d'en Plana

Un equip de petanca. (foto: Àlex Navarro)

ASSOCIACIÓ LA VALL

COL·LABORES?, GRÀCIES.

En el moment d'escriure aquestes quatre ratlles ja hem tancat un any més de festes, bé, encara queda el que podríem dir que és l'última activitat, el sopar de col·laboradors, sopar que tradicionalment fem amb totes les persones que d'una manera o altra han col·laborat amb les festes i és molt possible que en el moment de llegir aquest article ja s'hagi celebrat.

Enguany tot i la crisi ha estat l'any que hem celebrat més activitats i festes, si més no dels últims anys, cosa que demostra que amb imaginació, ganes i sobretot amb participació de la gent del poble, es poden fer moltes coses amb pocs recursos, m'agradaria anomenar-les totes, ja que repartides al llarg de l'any sovint no som conscients del què hem arribat a fer: visita dels patges, cavalcada de Reis, dia de la Dona Treballadora, sortida al teatre, aplec de Sta. Quitèria, revetlla de Sant Joan, sopar i cinema a la fresca (6 Juliol, 27 Juliol, 17 Agost), aplec de Falgons, Festa Major, caminada popular i sopar de col·laboradors. Tot això ens dona una mitja superior a una activitat per mes. Només he esmentat les activitats i festes organitzades per l'associació la Vall, però n'hi ha hagut unes quantes més organitzades per veïns o altres associacions (Futbol, Ass. Tennis Taula, Ass. Gent Gran, Ampa, Caramelles, Escola, Ajuntament, ...).

Volem agrair a tots aquells i aquelles que han col·laborat, i animar als que heu començat a participar a continuar participant, tot i així en molts actes hem arribat justos de personal i forces, hi ha hagut moments de defalliment, fent molt difícil el fet de continuar endavant i/o amb garanties de què tot es feia de la millor manera.

Hi ha un grup nombrós de persones que col·laboren puntualment en alguna o altra festa, hi ha un segon grup més reduït que col·labora en la preparació i muntatge de la majoria de festes i un tercer grup (que està sota mínims) que organitza i planifica les activitats.

Gràcies a tots per fer possible que tot el que fem sigui un punt de trobada entre els veïns, però si volem continuar mantenint aquest ritme de festes, necessitem més gent compromesa en els dos últims grups, si no alguna de les festes o activitats que abans hem esmentat pot caure del calendari o veure's reduïda, esperem que algú de vosaltres us animeu a fer possible que això no passi, ja que totes elles són importants, doncs hem aconseguit (almenys aquesta és la nostra intenció) que al llarg de l'any hi hagi activitats per totes les edats i per a diferents gustos.

Al 2014 us esperem amb més ganes que mai per mantenir tot allò que està pensat per trobar-nos i passar-ho bé.

Fins Aviat.

Associació La Vall

MAIG - OCTUBRE 2013

Maig

Diumenge 19 de maig del 2013. *Isabeau, musical al Teatre de Bescanó.* Cap a una quarantena de veïnes i veïns de Mieres i Sant Miquel, així com alguns amics que es van afegir des de Banyoles, van assistir al Teatre de Bescanó, completament ple, a la representació de l'obra musical "Isabeau", amb la direcció musical de Robert Fàbrega i la direcció artística de Mireia Pons. A "Isabeau" hi actuaven, entre d'altres, en Marc Fàbrega i en Josep Fort. En Marc com a Gascó, en un dels papers principals i de mèrit, cantant molts cops en duet o en solitari, i portant en moltes ocasions el protagonisme de l'escena; en Josep Fort participava entre la gent del poble i cor de l'obra. Isabeau és un musical emotiu i intens d'unes tres hores de durada i que s'havia estrenat el divendres dia 17. En acabar la representació, i en el mateix hall del teatre, van poder felicitar i xerrar amb els dos actors mentre ho celebraven amb una copa de cava. Felicitats a tots dos. / R.S.

Dies 25 i 26 de maig. *Aplec de Santa Quitèria.* La primera activitat de dissabte al matí fou el Torneig de Tennis Taula (per aficionats) que aquest any va arribar a la vuitena edició. A la tarda, dissortadament aquest any el temps no ens va deixar celebrar l'Aplec als paratges de Sant Martí, per la qual cosa vam realitzar totes les activitats al local del Sindicat. Tot i així la concurrència de veïns/es i mainada va ser força elevada, si fa o no fa com si aquest hagués tingut lloc a Sant Martí. Totes les activitats van transcórrer segons el previst en el programa, potser cal destacar la participació en el concurs de flors que va ser força nodrida amb fantàstics rams i la mostra de pastissos que any rere any va creixent en participació i varietat de dolços. Enguany es va avançar un xic la xocolatada, ja que aquest any dins els actes de Santa Quitèria hi havia a última hora de la tarda l'obra de teatre "Kikiriki" un musical representat pels nens i nenes de l'escola Roqueta de Sant Miquel, que ens van sorprendre amb els seus dots interpretatius, de cant i sobretot humorístic (vam riure de principi a fi), i tot seguit vam poder gaudir d'un berenar-sopar organitzat per l'Amipa de l'Escola.

Diumenge al matí es va celebrar la missa amb la participació de les pabordesses i la Quitèria, que portaren les coques a beneir, realment feien molt de goig.

A la tarda, i dins l'església de St. Martí es celebrà un concert de música clàssica dins de la programació de Música i Patrimoni al Pla de l'Estany del duet d'acordions Jeux D'Anches, en Marco Sevarlik i en Nicola Kerkez, que ens va sorprendre molt gratament a tots els assistents. / O.S.

Alguns dels rams presentats a l'aplec. (foto: S. Fernández)

Juny

Dies 31 de maig, 1 i 2 de juny. *36ª exposició de flors de Banyoles.*

Unes quantes persones voluntàries del nostre poble van guarnir l'estand que representa el municipi de Sant Miquel de Campmajor, ubicat en el pati del Monestir de Sant Esteve de Banyoles, reservat per a l'ocasió per a tots els pobles de la comarca. En el nostre estand, damunt d'una gran catifa verda, s'havien repartit testos amb flors i plantes ornamentals, a més d'alguns fruits ben col·locats en el centre i, al fons, hi destacava un curiós arbre amb fruits repartits per tot el seu tronc. És tracta d'una planta originària d'Amèrica del Sud que s'anomena Jaboticaba o Vinya del Brasil. Els seus fruits succulents són de color porpra-negre, d'uns 3 a 4 centímetres, que es poden menjar directament de l'arbre. Enhorabona per la idea i pel muntatge. / J.E.

Diumenge 23 de Juny. *Revetlla de Sant Joan.* Amb l'arribada de la flama del Canigó vam encendre la foguera, feta única i exclusivament de brancada seca que van aportar diversos veïns, el foc té no sé què d'especial, que un cop més la seva crema va tenir aquell punt "màgic" que ens deixa a tots hipnotitzats. Tot seguit va començar el sopar, no sense un petit ensurt degut a la luminotècnia del local que no va anar més enllà d'una confusió, així que endavant amb les amanides i carn a la brasa, cuinat i servit per un grup de voluntaris. No va faltar vi, cava i coca per a tots. Un cop més els petards van ser els protagonistes al llarg de la nit, com també ho va ser una bretolada que no val ni la pena esmentar i que malauradament cada any en tenim alguna, esperem que l'any vinent no haguem d'escriure aquesta última ratlla. / O.S.

Dilluns 24 de juny. *13ª trobada de Grups cantaires del Pla de l'Estany.* "Un altre any celebrem la trobada dels cantaires de la nostra comarca. A Porqueres, reunits aquesta tarda la il·lusió de cantar tots junts ens agermana". Així comença la primera de les estrofes que es va condicionar amb música del Va Pensiero de Nabucco de Verdi i que els vuit grups participants van cantar junts en acabar el concert. Les cantades van tenir lloc a la plaça del Centre Cívic de Porqueres, la qual, va quedar plena de gom a gom. El Grup de Caramelles de Sant Miquel, hi va participar amb l'havanera "ànima marinera" i "abril 74" de Lluís Llach. Com és habitual, van acabar junts cantant dues peces: la cançó que abans hem fet referència, i una altra inspirada amb en Morgat i l'estany, titulada "sentinella de l'estany", que va dirigir el director de la coral amfitriona de Porqueres. / J.E.

Juliol

Divendres 26 de juliol. *Sopar al veïnat de Pocafarina.* El veïnat de la Pocafarina ha celebrat un sopar d'estiu amb la participació de bona part dels seus veïns. La idea va sorgir després de la cantada de caramelles que es va fer la passada Setmana Santa. En veure que en el barri hi havia nous habitants i amb l'excusa de trobar-se i conèixer-se millor, es

van reunir tot menjant carn a la brasa i passant una bona vetllada. El sopar va ser tot un èxit i tot sembla que aquesta iniciativa continuarà l'estiu vinent. / V.P.

Veïns de Pocafarina (Foto: Q. Gibert)

Dissabte 27 de juliol. Aplec de Sant Nazari. Amics, veïns i família Rovira, entre grans i petits hi havia aproximadament una quarantena llarga. Primer, a les sis, Mn. Prat va fer la missa a l'ermita, molt ben engalanada, que no s'hi cabia de tanta gent i després es va fer un bon berenar on tothom portava alguna cosa per menjar. / E.S.

Aplec de Sant Nazari (Foto: Elisabet Saus)

Agost

Dimarts 13 d'agost. Caiguda d'un llamp a Sant Miquel. A primera hora de la tarda d'aquest dia d'estiu un fort llamp va caure de ple a sobre un gran freixe que es trobava isolat al cim d'un marge entre la casa de Ca l'Estany de Sant Miquel, i de la carretera de Falgons. No era la primera vegada que hi queia un llamp en el mateix arbre, fa uns quatre anys enrere n'hi va caure un altre que va malmetre unes quantes branques. Aquesta vegada, com es pot veure en la fotografia, ha anat de ple, esbardellant-lo tot ell, amb el tronc totalment partit en dos fins a arribar a les mateixes arrels i escampant les estelles fins a cinquanta o més metres al seu voltant. La forta descàrrega va provocar, a més, la ràpida paralització elèctrica en gran part de les cases de Sant Miquel i de Falgons. / J.E.

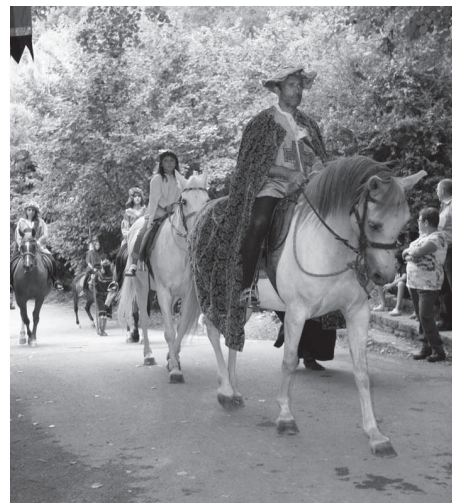

L'arbre després del llam (Foto: J. Estarriola)

Dies 6 i 27 de juliol i 17 d'agost. Sopar-cinema a la fresca. Vist l'èxit que va tenir el sopar-cinema a la fresca de l'any passat, aquest any l'Associació la Vall va organitzar-ne tres, i així donar possibilitat a què cap veí o veïna del poble no en pogués assistir a algun. Precisament, l'assistència ha estat bastant igualada en les tres ocasions, cap a unes vint o vint-i-cinc persones en cada sopar que es portaven el menjar i que convidaven a tastar a la resta d'amics. Els comentaris gastronòmics i de receptes per preparar els plats ocupava una bona part de la xerrada que es produïa abans del passi de les pel·lícules, havent provat també els licors que molts veïns saben preparar a casa. Alhora de les projeccions s'hi van afegir veïns que feia augmentar la sensació festiva de la trobada. Les pel·lícules escollides van ser les següents: "Vicky-Cristina Barcelona" d'en Woody Allen; "La muerte os sienta tan bien" d'en R. Zemeckis; i "La cena de los idiotas" d'en Francis Veber. / R.S.

Setembre

Diumenge 8 de setembre. Aplec de Falgons. Durant la vigília el temps va presentar-se plujós i va impedir poder fer el muntatge de taules, banderoles i d'altres que ambienten una mica el bonic indret de Falgons. Diumenge però, el dia es va aixecar més asserenat i es van poder celebrar les activitats previstes. S'ha continuat donant un caràcter medieval a l'aplec, organitzant de nou la petita fira de productors artesanals i locals, i que aquest any ha augmentat en número ocupant el pla que hi ha sota l'església de Falgons. La cavalcada històrica es va realitzar amb la participació d'un bon nombre de veïns i veïnes de

El Baró de Falgons arribant a l'església (Foto: C. Santacana)

St. Miquel i de Mieres, amb la inclusió, com en els darrers anys, de fins a deu cavalls, el que la converteix en una cavalcada amb força presència i molt digne. Un cop Mn. Prat va recollir les relíquies lliurades pel baró de Cartellà, a l'interior de l'església es va iniciar la missa i la benedicció del romaní que portaven els pagesets i pagesetes. Mentrestant a fora continuava la festa i la fira que es va allargar fins alhora del dinar, moment que es van muntar les taules per menjar agrupats l'arrossada pertinent. A la tarda, encara amb bon temps, tothom es va desplaçar a l'església on va tenir acte el concert del Trobador Albert Encinas de Pujarnol. Va fer un concert d'arpa medieval, de viola de roda, de mandola i de guitarra clàssica i acústica que va agradar a la gent que omplia l'església. L'Albert Encinas també s'havia encarregat d'obrir la marxa de la cavalcada tocant una Nickelparpa. En recollir l'aplec van caure quatre gotes que no van espantllar la jornada. / R.S.

Dies 27, 28 i 29 de setembre. Festa Major. La Festa Major d'enguany es va poder celebrar amb una mica més del 50% en sec, ja que la pluja no es va presentar fins diumenge a la tarda, en el moment d'iniciar les sardanes. Del començament de la festa es va encarregar aquest any el grup "De 7 a 9" de Mieres que van presentar l'obra "Burundanga" del dramaturg català Jordi Galceran, una comèdia tant entretinguda com agosarada perquè amb força humor fa referències a la banda armada E.T.A. En acabar la representació, la rifa del pernil, que aquest any va marxar cap a Mieres, va tancar la primera jornada de festa. L'endemà, els més matiners van ser els deu participants al torneig local de petanca que s'hi van presentar a les nou del matí, jugadors que ja duïen una setmana d'entrenaments per arribar en forma al dia de la Festa Major. Seguidament, quasi una trentena de ciclistes van fer un recorregut tranquil i sense presses fins a Mieres i tornar. Per cert, tenim una bona pedrera de petits ciclistes que van demostrar tenir molta empena i ganes de pedalar. En arribar, com és tradicional, i per recuperar forces tots plegats, jugadors i ciclistes, es va fer un esplèndid esmorzar a la terrassa de l'Hostal. A la tarda, cap a quarts de quatre, en el camp de Can Planaferrana es van presentar més de trenta tiradors que van provar les seves habilitats amb les escopetes en els llançaments dels plats. Aquest any els vencedors amb la puntuació màxima van ser en Julián Contreras i en Sergi Vila. Mentrestant, a la zona de la pista poliesportiva es van muntar uns inflables i pistes de joc per a la mainada, que van poder jugar al futbolí gegant, llançar-se en el castell, o circular en un petit circuit muntat a la plaça de les Escoles amb cotxes a pedals. Destaquem l'afluència de nens i nenes que van passar-s'ho molt bé i molt endolcit per l'apetitosa xocolata desfeta amb melindros que es va repartir cap al final de la tarda. Al vespre, en el local del Sindicat, vam celebrar l'acte que potser en els darrers anys es va convertint en el més popular de la Festa Major, en el sentit de tenir temps a trobar-se tothom i de compartir allò que hem cuinat i preparat a casa. Cap a una seixantena de persones van portar els seus plats que tothom va anar tastant en un sopar de xerrar i compartir, de riure i passar-s'ho bé, i en el que no hi van faltar tampoc el tast de licors fets a casa. Tot seguit, el grup banyolí Eclèctic va engrescar als assistents amb cançons del rock dels 70 i 80, records i records en les seves cançons. Diumenge al matí, es va celebrar la missa a l'església de Sant Miquel que va tenir a la sortida, i com és habitual, el vermut de Festa Major. A la tarda el temps

va començar a complicar-se una mica però va resistir sense ploure fins al final del partit que van jugar l'U.E. St. Miquel contra l'Amer C.F. "B" i que van guanyar els visitants per 1 a 2. A partir d'aquest moment, les activitats previstes es van fer en el local del Sindicat degut a la pluja: primer l'audició de sardanes a càrrec de la Cobla la Principal de Porqueres, seguida per un bon nombre de persones que van gaudir d'aquesta cobla tan sol·licitada. I per acomiadar la Festa d'enguany, el concert de cançons que ens va oferir el grup de Caramelles de Sant Miquel, i que es va acompanyar amb el cremat dels darrers anys. Després, tots a casa i fins a l'any que ve. / R.S.

Octubre

Diumenge 6 d'octubre. Jornada final Torneig de dobles de Tennis Taula. Aquest torneig que organitza l'associació de Tennis Taula se celebra durant tres dies l'any: el 7 d'abril, el 30 de juny i el 6 d'octubre. Les parelles guanyadores d'aquesta temporada han sigut: Martí Gimferrer i Quim Brugué, per davant d'en Jordi Rodríguez i Quim Esparraguera, i d'en Josep Mª Casasses i Pere Camps. Després de l'activitat esportiva, un bon dinar va reunir a tots els competidors. / R.S.

Dissabte 12 d'octubre. 22ª caminada popular. En la caminada organitzada per l'Associació la Vall, enguany hi han participat unes 23 persones en un itinerari ideat en l'antic volcà del Puig Montner. El recorregut consistia en una volta completa que començava en el trencant de can Baldiri, en direcció a Collferrer i al collet de Bastarra, per continuar tot cim de carena de les muntanyes del Puig Llebrera i del Puig Montner, punt més alt de l'excursió, a on es va poder contemplar una de les millors i més completes vistes que hi ha de les nostres contrades. Allà dalt, l'Elisabet Saus, va fer una explicació del volcà, la seva situació i la seva història. De baixada, pel collet de Portelles i el serrat Vermell, s'arribà al punt de partida. Una caminada molt bonica i interessant de prop de 14 quilòmetres, amb un desnivell efectuat d'uns 400 metres i unes quatre hores de durada, amb un temps assolellat i fresc que hi va acompanyar en tot moment. / J.E.

ANECDOTARI METEOROLÒGIC

Tancava l'anecdota meteorològica de l'anterior número comentant que teníem una primavera amb pocs dies de sol: doncs el premi havia d'arribar encara durant el mes de maig, mes en què es van registrar dinou dies de registres de precipitacions i la resta molt ennuvolat, i amb temperatures màximes i mínimes per sota del normal. Veiem algunes dades del maig: 103 l/m² de pluja recollida, una mica per sobre de la mitjana dels darrers vint-i-set anys; temperatures mínimes d'1° C els dies 26 i 30 de maig. D'aquesta manera va ser normal veure xeremeies fumejant a les cases fins a finals del maig, com veure torrenes i rius rajant plens d'aigua. I de pluja, així va continuar durant el juny, juliol i l'agost, doncs ha anat plovent cada 7 o 8 dies com a màxim amb quantitats moderades (al juliol hi ha 13 dies de registres de pluja) que han mantingut el paisatge sempre verd i l'aigua que corria per la riera de St. Miquel ben entrat l'agost (la tempesta del dia 13 d'agost, quan va caure el llamp a la zona de Ca l'Estany, va deixar 15 l./m²). Al setembre i l'octubre no s'ha mantingut aquesta continuïtat de dies amb pluja (un any més, justejaran els bolets), encara que en aquests moments ha plogut des de l'1 de gener un total de 946 l/m² (a 31.10.13). Quant a les temperatures cal dir que aquest estiu s'han mantingut molt suaus, no hi ha hagut pràcticament calorades. Possiblement un dels estius més "frescos" dels darrers quinze anys. El període més calorós es va produir entre els dies 11 de juliol al 6 d'agost, quan es van sobrepassar els 30°, arribant als 34° de màxima el dia 2 d'agost. Les temperatures tornen a repuntar cap a mitjans de setembre i inclús als actuals d'octubre, on encara gaudim de màximes de 24° i 25° i de 28° el dia 28 d'octubre, una temperatura sense precedents! / R.S.

(J.E. Josep Estarriola; R.S. Ramon Santacana; E.S. Elisabet Saus; O.S. Oriol Serra; V.P. Veinat Pocafarina)

Tots a punt per la sortida. (Foto: Q. Reixach)

FUTBOL - U.E. SANT MIQUEL

La Unió Esportiva Sant Miquel de Campmajor, aquesta temporada ha iniciat una nova etapa. Després d'acabar la 2012-2013 en l'últim lloc de la classificació i amb una segona volta sense puntuar, va ser moment de replantejar el futur del club. Això va donar lloc a canvis, tant en l'àmbit d'equip tècnic com en el grup de jugadors.

Enguany, al capdavant de l'equip es compta amb Miquel Masanas, un entrenador amb gran experiència en categories inferiors i que entoma el repte de liderar l'equip. Com a segon entrenador, un santmiquelenc novingut, en Jep de Cal Sastre, procedent del C.E. Maià de Montcal. També s'han incorporat nombrosos jugadors, per cobrir baixes i ampliar l'equip per fer-lo més competitiu. Cal tenir un reconeixement als jugadors que han format part de l'equip i que han dedicat la seva afició pel futbol a la U.E. Sant Miquel, alguns durant molt de temps.

A primers d'agost es va començar la pretemporada, amb entrenaments i alguns partits amistosos. D'aquests, destaca la participació en el torneig de l'A.E. Cornellà de Terri, on davant el primer equip amfitrió es va perdre per la mínima (cal recordar que aquest equip juga dues categories més amunt), i contra l'equip B es va empatar a 2 i guanyar el partit en la tanda de penals.

L'inici d'aquesta temporada 2013-2014 quan a resultats, no està essent bo. Però sí que és positiu en quant a l'esforç i predisposició dels jugadors. Els entrenaments es realitzen cada dimarts i divendres amb molta participació (d'una plantilla de 20 jugadors, es compta amb una mitjana de 16 a cada entrenament). Dels partits disputats fins al moment, destacar el de la passada jornada davant l'Atlètic Olot; va acabar en empat, trencant així la cadena de derrotes encaixades ja des de la segona volta de la temporada anterior. En aquest partit es notà una millor cohesió d'equip i per tant, una millor connexió entre jugadors i equip tècnic. Això va fer que es realitzés una brillant primera part, i comptar amb nombroses ocasions durant els noranta minuts per poder sentenciar i haver pogut aconseguir la victòria.

Aquest equip està format per gent jove, on la forma física i les ganes de victòria en són les seves principals característiques, poden aportar a l'entitat assolir el seu objectiu: ser el més competitiu possible i ser un rival a tenir en compte per tots als equips del grup 27 de 4a catalana.

Convidar doncs a tota la gent de la vall a seguir l'equip; fer d'aquest gran treball una bona temporada, també exigeix tenir una bona afició. Es compta amb tot un grup de bons jugadors amb molts valors positius i moltes ganes, junts podem fer el Sant Miquel més fort! Som-hi Sant Miquel!

Josep José Bassó
2n entrenador de la U.E. Sant Miquel de Campmajor.

Es pot seguir l'equip per twitter – @UE_SantMiquel – i també per la web de la Federació Catalana de Futbol – www.fcf.cat

Equips		Partits				Gols	
		Punts	J.	G.	E.	P.	F. C.
1	MAIA, C.E. "A"	70	32	21	7	4	90 29
2	SANT ROC OLOT, C.F. "A"	67	32	20	7	5	100 54
3	CELLERA, C.F. "A"	65	32	20	5	7	88 58
4	LA CANYA, A.E. "A"	62	32	18	8	6	57 38
5	SANTJOANENC, P. "A"	59	32	18	5	9	84 62
6	ESCOLA F. BOSCH DE TOSCA, C. "B"	53	32	14	11	7	57 39
7	VILALLONGA DE TER F.C. "A"	51	32	14	9	9	75 57
8	SERINYA, C.F. "A"	48	32	14	6	12	62 56
9	SANT ESTEVE D'EN BAS, C.E. "A"	47	32	13	8	11	68 66
10	ARGELAGUER, F.C. "A"	42	32	13	3	16	54 70
11	SANT PRIVAT D'EN BAS, F.C. "A"	37	32	10	7	15	60 79
12	PENYA ESP. MONTAGUT "A"	34	32	8	10	14	45 59
13	LES PRESES, C.F. "B"	33	32	9	6	17	56 71
14	OSOR, U.E. "A"	29	32	7	8	17	51 73
15	OLOT, A.T. "A"	28	32	7	7	18	55 79
16	CASTELLFOLLIT, U.E. "A"	22	32	5	7	20	58 116
17	SANT MIQUEL CAMPMAJOR, U.E. "A"	10	32	2	4	26	44 98

L'U.E. Sant Miquel aquesta temporada (Foto: Isabel Casals)

L'ARCADA, INDIS A LA VALL

Quan arribes a L'Arcada s'hi respira un ambient de festa, d'alegria, nens, nenes, monitors, adults... indis i cavalls! És un dissabte que marxen, ja han acabat la seva setmana de campament. Canten i ballen, donen premis al grup d'un tipi per ser els més nets i endreçats... tots estan contents. Fins i tot algú plora que no vol marxar. Si hi vas un diumenge, igual: nens, nenes, monitors, pares... tots estan molt contents, avui és el dia de l'arribada, uns repeteixen d'altres anys, uns venen amb els seus amics, i una parella d'indis porten a fer una volta els nens i nenes que volen a la gropa del cavall.

El campament té diferents parts, la d'arribada, que després és el menjador, les cuines, la tenda de les reunions dels monitors, els lavabos i dutxes, les tendes de dormir dels monitors, les parts on fan activitats, la piscina, pista de voleibol, tobogan d'aigua, zona de circuit de cordes, tirolina, tir amb arc, paret d'escalada, més lluny hi ha les pistes de basquet i la millor de totes, on dormen els nois i noies... un conjunt de tretze tipis grans i acollidors, cada un té un nom d'una tribu d'indis: Sioux, Apatxe, Arápaho, Návajo, Kiowa, Comanxe, Cherokee, Cheyenne, Crow, Ojibwa, Piute, Seminola...

Cada any ve un indi americà als campaments d'estiu. Aquest any, excepcionalment, en tenen dos. Els dos són de nord amèrica, en Frankie Jim de la tribu Salish i en Sean Stands Good Soukkala, de la tribu Ojibwa.

A L'Arcada porten vint anys fent campaments als estius per nens, joves i famílies. Hi ha passat gent de tota Espanya i de l'estranger. És una Fundació Cristiana a favor de la família, a través de l'educació a l'aire lliure. Cada valor i principi compartit en els campaments està fonamentat en la Bíblia.

Tenen campaments d'anglès, aventura, bàsquet, exploradors, indis i indis Takuwe. Es diferencien per l'edat dels nois i noies que va de 4 anys fins al 17 anys. Als més petits de tots, els que tenen entre 4 i 6 anys, els indis els anomenaven Takuwe per la seva gran curiositat. També ofereixen conferències i recés, esdeveniments juvenils, programes per escoles, música en viu...

Elisabet Saus i Sala
(Fotos: Elisabet Saus)

SANT PATLLARI

En l'anterior número d'aquest apartat parlàvem d'un cim ben perceptible de la nostra vall: el Puig Montner i de la seva particularitat com a volcà. Hem cregut interessant dedicar aquesta secció a un altre cim que, per l'est, també domina quasi la totalitat de la vall de Campmajor: Sant Patllari. Tot i que es troba en terme de Porqueres, Sant Patllari és un referent per a tots els habitants de la vall, és per on damunt la seva serra, cada matí surt el sol que il·lumina amb els primers raigs els camps, turons i cases del nostre municipi. La muntanya agafa el mateix nom de l'ermita que corona el seu cim més alt, a 647 metres d'altitud, damunt una singular elevació que és molt característica.

El cim, és un excel·lent mirador de la vall de Campmajor, que es troba als seus peus per l'oest i a on es veu encerclada la vall, entre altres, per la serra de la Cadamont, el Puig Castellar, les muntanyes de Finestres, de Montfalgó i de Rocacorba pel sud-oest i, pel nord, delimita la vall la serra de Collsalom. Mirant a sol sortint, s'albiren fins al mar, els terraprimers de l'Empordà, part del Gironès i per suposat la comarca del Pla de l'Estany amb Banyoles als seus peus. Més enllà, s'hi contempla la gran massa pirenaica amb el massís del Canigó, la Serra de l'Albera, la Mare de Déu del Mont, el Bassegoda, el Puigmal, el Taga, entre moltes altres elevacions. L'exuberant vegetació d'aulines, pins blancs i matolls com els cirerers d'arboç i els marfulls, dificulten molt la visibilitat i actualment amb prou feines podem contemplar la meitat del què es contemplava anys enrere.

Sant Patllari (Foto: Joan Carreres)

En l'Alta Edat Mitjana, la muntanya de Sant Patllari agafava el nom de Spelio o Speculo, segons una acta de l'any 1.182. L'ermita és romànica de l'any 1.327 (s. XIV), és d'una sola nau, amb el campanar d'espadanya amb una campana en vistes a la vall de Campmajor i a on hi ha gravada la següent inscripció: "CHRISTOS VINCIT ANNO MCMXLVI". L'entrada a l'ermita és per una porta lateral en vistes a Rocacorba. A l'interior, el teulat descansa sobre uns cairats nous, ja que la volta que hi havia va quedar molt malmesa pels terratrèmols de l'any 1428. El presbiteri és de volta i l'àpside semicircular. La darrera restauració es va fer l'any 1985 pel Centre Excursionista de Banyoles amb la col·laboració de la Generalitat de Catalunya. Adossat al mur de ponent de l'esglesiola, hi ha l'habitatge de l'ermità, actualment restaurat i condicionat com

La campana de Sant Patllari.
(Foto: Joan Carreres)

a refugi. Aquesta modesta edificació de planta i pis sembla que es va aixecar sobre les restes, d'una antiga torre de guaita malmesa pels terratrèmols, que Borrell II de Barcelona amb nombrosos exercits decidí construir-hi contra el Comte Mirón de Besalú. Dos dels ermitans que hi feren estada van morir víctimes dels llamps i el darrer va morir per malaltia l'any 1.600.

El Sant, al qual s'honora a l'ermita, era un antic bisbe francès d'Embrun, del que se li atribueixen diversos fets miraculosos. En l'actualitat, les seves restes es guarden en l'arqueta de Sant Patllari que es troba en l'esglesia de Santa Maria de Camprodon, a on el 24 de juny, se celebra la seva festa major en honor al sant.

Des de fa uns anys, l'aplec de Sant Patllari es celebra per la festa major de Pujarnol, que és a finals de setembre i a on s'oficia una missa. Encara que ha

canviat diverses vegades de data, abans el seu aplec es celebrava cada 28 d'agost, per Sant Agustí, a on reunia gent de la comarca, de Sant Miquel, de Falgons i de Mieres. Com molt bé explica Lluís Roura, artista pintor, en la dècada dels anys cinquanta, quan vivia a la Casota de Sant Miquel, assistien cada any a l'aplec pujant a peu per can Nierga. Del què recorda és la gran munió de formigues alades que hi havia per tot arreu agonitzant a terra formant autèntiques catifes i que en caminar senties com es xafaven irremeiablement amb els peus. Hi ha una dita que diu: **"Per Sant Agustí, les formigues a Sant Patllari van a morir"**. Aquest fet es repeteix en altres cimals elevats com la Mare de Déu del Mont i altres que han agafat el nom de Sant Miquel de les Formigues (a les Guillaries) o Mare de Déu de les Alades (Bellmunt). Es tracta d'un fenomen natural de finals d'estiu, quan les formigues mascle van a morir esgotades després de fecundar les femelles i sobretot després de grans xàfecs que remouen formiguers. La cultura popular conta que aquests animals surten a retre homenatge al Sant, aplegant-se com un pelegrí més en el dia del seu aplec.

Les formigues alades (Foto: Lluís Roura)

Acabem amb una de les estrofes dels Goigs que diu:

*"De Pujarnol Advocat
Socorren Devots tan fins,
Miran la gran devoció
Dels, Pobles circunvehins,
Que amenasant tempestat
Invocan vostre socós."
"Siau Patllari advocat
Dels que confiem ab Vós"*

Josep Estarriola Borrell

Particularitats i curiositats lingüístiques de la Vall de Campmajor (XIII) MOTS REFERENTS A INDUMENTÀRIES I AL BESTIAR

MOTS REFERENTS A INDUMENTÀRIES (continuació):

MOCADOR DE MÀ: Peça quadrada de roba de lli, cotó o seda, destinada a mocar-se o eixugar-se la suor. També per a protegir-se el cap del sol, entre altres.

ESCLOPS: Calçat de fusta de saule o de pollancre, tot d'una peça, que es posava el pagès per a treballar i protegir-se els peus de la humitat i del fred on, a més, hi solia posar una mica de palla per a tenir-los més calents.

ESPARDENYES DE TRENETES BLANQUES: Calçat de sola de cànem trenat, roba gruixuda blanca a l'empenya i taló. Eren per mudar.

SANDÀLIES: Calçat d'estiu, una sola assegurada al peu amb llenques de cuir.

SABATA DE CIBELLA: Calçat per mudar, amb una cibella grossa amb llaç, tant hi havia per home com per dona.

XIRUQUES: Era una bota de camp amb sola de goma per fora i de cànem per dins, i empenya flonja; es distingia per la vulcanització de la sola de les espardenyas.

MOTS REFERENTS AL BESTIAR:

CORT. QUADRA (1): Habitable on es tanca el bestiar lligat o solt, previst de l'estable i de la rastellera pel menjar, el bassi pel beure i on s'acondicia amb jaç de palla, entre altres. Segons el tipus de bestiar hi ha la cort de les vaques, la cort dels porcs, dels conills, ...

ESTABLE (2): Receptacle gran, amb forma de pedrís és fet d'obra o bé de fusta, a on es tira l'abeurall entre altres per al menjar del bestiar. A més disposa d'unes estaques o anelles per a estacar-hi les vaques, eugues...

RASTELLERA (3): Conjunt de barrots de fusta o de ferro disposats paral·lelament l'un al costat de l'altra, units per dos travessers, que es col·loca a sobre l'estable. Serveix per a dipositar-hi el farratge per a menjar els animals i evitar així que caigui a terra.

MENJADORA (4): Recipient de diferents mides i formes segons l'utilització de cada animal i a on s'hi posa el menjar.

TAMBORET: Seient petit de tres o quatre potes sense braços ni respall per a una sola persona que es feia servir per a munyir les vaques.

MUNYIDORA. MÀQUINA DE MUNYIR: Màquina elèctrica amb dos pistons exercint compressió a les mugroneres per a munyir fins a dues vaques alhora. Es va fer servir en les dècades dels anys 60 fins als 90.

ABEURADOR: Lloc disposat per abeurar-hi el bestiar. Se solia construir un receptacle en forma de safareig més o menys gran a dins la cort mateix o a fora. Algunes cases el tenien just sortint de la cort, que antigament es trobava davant mateix de la façana principal i que, a més, servia per a refredar-hi els bidons de la llet, per a rentar-se...

ABEURALL: Menjar pels animals en què es barrejava amb aigua el segon gros o segones amb polpa de remolatxa, que s'havia deixat en remull, per donar a les vaques. Antigament, es barrejava segon gros amb calcides o aiguadelles del camp ben cuites que es donaven als porcs.

SEGON GROS. SEGONES: Pela del blat que se separa del gra de la molta deixant la farina de segona qualitat. Les segones són més refinades que el segon gros.

SEGLE. SÈGOL: Cereal més prim i allargat que el blat, més apte per al menjar del bestiar que per a fer farina. La seva palla es feia servir per encoixinar els guarniments dels animals de treball, ja que és més resistent a la descomposició.

BASSI DELS PORCS. OBI. CONC: Recipient de pedra o de fusta emprat com a abeurador o menjadora dels porcs que se solia tenir a dins o a fora, en un pati annexa a la cort.

ABEURADOR DELS POLLS: Recipient de terrissa i, més tard, de plàstic que s'omple d'aigua el qual, si és de plàstic, es capgira per a poder-hi beure els polls, entre altres avirams.

FEMER (1): Lloc disposat a tirar-hi els fems que es treuen de les corts, a on fermenten i es guarden fins al dia en què s'escampen al camp com a adob. Solia situar-se a tocar la granja mateix, al costat de les cases o al peu de l'era.

FEMS (2): Adob format pel jaç del bestiar barrejat amb els seus excrements i descompost per la fermentació.

ESCURAR: Acció de netejar les corts, gàbies, estables...dels animals.

FEMERÓ (3): Pila de fems que es descarrega al camp per a ser escampats, acció la qual se'n diu: FEMAR EL CAMP.

FEMEROLES: Piles petites d'excrements que dipositen als camps els conills de bosc, entre altres.

GALLINASSA: Fems de les gallines, pollastres i altres avirams, molt alt en contingut de nitrogen.

CADENA: Sèrie d'anelles enllaçades entre elles formant una tira contínua. Entre les moltes utilitats, serveix també per a lligar el bestiar pel coll, generalment bòvid, quan és a les corts.

COLLAR DELS GOSSOS: Corretja de cuir o cadena que es posa al voltant del coll dels gossos per a poder-los estacar, o bé, com a adorn, protecció o defensa. Antigament els gossos que guardaven els ramats els duïen amb punxes per a defensar-se del llop.

GOS D'ATURA: Gos dotat i ensenyat per a guardar el ramat.

RAMAT (4) : Agrupació de caps de bestiar que es crien o es fan pasturar plegats. Ramats de vaques, de vedells, de xais...

CORRAL (5): Lloc tancat al camp o a prop de la casa a cel obert o cobert per a tancar-hi el bestiar com les ovelles, cabres...

GALLINER (6): Lloc cobert on estan tancades les gallines on hi ha el jóc, les menjadores, les nieres i un pati descobert encerclat per un reixat per a poder sortir a fora.

JÓC. JOQUER (7): Lloc enlairat on van a dormir les gallines, entre altres avirams, disposat d'unes barres horitzontals suspeses per dos pals recolzats a la paret.

NIERA, PONEDORA (8): Lloc on les gallines o altra aviram ponen els ous. Antigament es feia servir un cova vell amb palla a dins. Les ponedores són receptacles més moderns.

LLOCA: Gallina que cova els ous fecundats pel gall fins que neixen els pollets.

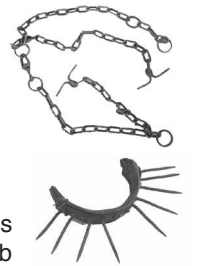
LLOCARADA. LLOCADA: Conjunt d'una dotzena i mitja d'ous que cova la lloca fins que neixen els pollets.

CLOQUEJAR: És el cant de les lloques o de les gallines quan han post.

CAPÓ: Pollastre, mascle de la gallina, que una vegada castrat es desenvolupa molt més del normal. Es reservava especialment pel dia de Nadal.

CONILLERES (9): Gàbies o nínxols per a tancar-hi les conilles i a on disposen d'uns compartiments per a les cries. El mascle també se'l posa en una gàbia a part i les recries se situen en el terra d'un compartiment. També se'n diu d'un cau de conills o LLORIGUERA.

AJOVAR: Acció d'acostumar a les bèsties a treballar la terra. També se'n deia de posar una persona a treballar de molt jove.

Recull, descripció i fotografia de les eines: **Josep Estarriola i Elisabet Saus.**
Retoc de les fotografies: **Ramon Santacana.**

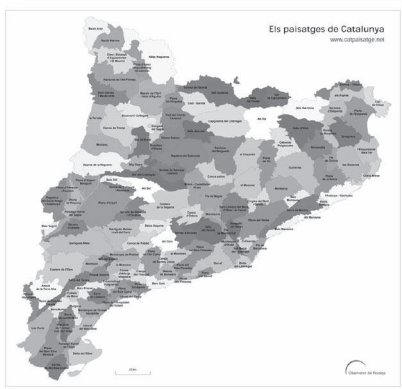
Agraïments: **Isidre Batlle, família Corominas Casademont, Esteve Estarriola, Jordi Graells, família Montero i Dolors Bahí.**

SANT MIQUEL DE CAMPMAJOR EN EL MAPA DE PAISATGES DE CATALUNYA

L'Observatori del Paisatge de Catalunya (www.catpaisatge.net) acaba d'elaborar el primer mapa de paisatges de Catalunya, que reproduïm en aquest article. Són 135 paisatges diferents, tots ells amb el seu caràcter i personalitat. El mapa, resultat de l'elaboració dels catàlegs de paisatge de Catalunya, mostra que el nostre país és un dels més variats d'Europa pel que fa a la diversitat dels seus paisatges.

Cadascun d'aquests 135 paisatges aplega diversos municipis i, sovint, porcions de municipis diferents. És normal que sigui així, perquè el paisatge no entén de límits administratius municipals ni comarcals. En aquest sentit, Sant Miquel de Campmajor és una peça molt rellevant de la unitat de paisatge que té per nom 'Rocacorba'. El 80% del seu terme s'hi engloba i només una petita part, la més septentrional, la que limita amb els termes de Sant Ferriol i Serinyà, pertany a la unitat de paisatge Valls d'Olot. El fet de pertànyer a dues unitats de paisatge diferents encara dóna al nostre municipi un interès més notable. Com deïem, però, la major part de Sant Miquel de Campmajor s'engloba en la unitat 'Rocacorba', que inclou també municipis com Camós, Canet d'Adri i Sant Martí de Llémena, entre molts d'altres.

En observar el conjunt de la unitat s'entenen molt millor les antigues relacions amb nuclis que ara, amb les noves vies de comunicació, ens queden allunyats, sobretot mentalment. La Serra de Portelles, per exemple, aquesta aparent frontera natural actual amb la Vall del Llémena, esdevé en el mapa adjunt no una separació, com els mapes viaris actuals tendeixen a fer-nos veure, sinó, simplement, com una divisòria d'aigües

amb dos vessants històricament molt interrelacionades. Dos vessants que antigament estaven creuades per camins de tota mena que unien amb molt poc temps Granollers de Rocacorba o Sant Martí i Sant Esteve de Llémena amb Falgons. La gent es coneixia i es relacionava, com sempre ha passat a banda i banda d'una serralada. Una de les virtuts d'aquest nou mapa de paisatges és precisament aquesta: la de mostrar-nos aquella realitat geogràfica que en el dia a dia se'ns escapa i que no tenim interioritzada perquè estem condicionats pels trajectes que diàriament fem amb cotxe.

En la fitxa corresponent a l'esmentada unitat de paisatge 'Rocacorba', que alhora s'engloba en el Catàleg de paisatge de les Comarques Gironines, consultable per internet (<http://www.catpaisatge.net/cat/catalogs.php>), es descriuen els seus principals valors, riscos, amenaces, oportunitats i també propostes per mantenir la idiosincràsia dels paisatges de l'àrea. Doncs bé, moltes de les propostes fan referència explícita al nostre municipi, atès el seu elevat valor paisatgístic.

Vegem-ne algunes:

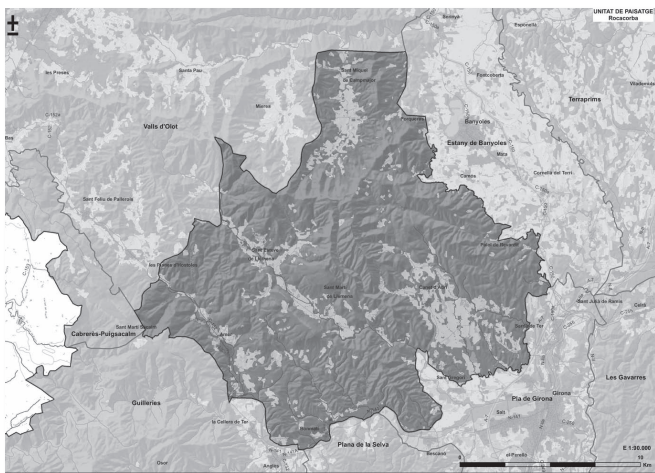
- "Mantenir el mosaic paisatgístic existent a la vall del Llémena, la vall del Brugent i a la vall de Sant Miquel de Campmajor, amb la generació de sistemes de diversificació i foment de l'agricultura."

- "Establir els mecanismes de gestió necessaris per recuperar les zones humides degradades dels estanyols de la vall de Sant Miquel de Campmajor, pel manteniment de la seva idiosincràsia singular, i els valors naturals i paisatgístics que engloba".

- "El nucli de Sant Miquel de Campmajor mostra estructures i perfils característics, perceptibles des de determinades àrees i recorreguts, la qual cosa constitueix una fita paisatgística que té una relació directa amb els respectius fons escènics. En aquests casos el desenvolupament urbà tant de rehabilitació com de nova obra ha de respectar aquests perfils o imatges i impedir a través del planejament urbanístic l'aparició d'elements volumètrics que els desfigurin".

En definitiva, tenim un paisatge extraordinari, com és reconegut per la mateixa Generalitat de Catalunya a través del mapa de paisatges que s'ha comentat. I tenim també a l'abast propostes i criteris d'actuació de cara al futur per tal de preservar la seva essència, com acabem d'il·lustrar. Ens n'hem d'alegrar, però també n'hem de ser conscients i actuar en conseqüència.

Joan Nogué de Collferrer

LA IRENNE I EN JORDI DE CAN LLAMBERT

Al veïnat de la Poca Farina hi ha nova vida, un grupet de parelles joves que inicien una nova etapa de la seva vida. En aquest número també entrevistem una parella jove del veïnat que per Cap d'any es va instal·lar al poble. La seva casa és la primera que trobem a l'entrar al poble per Banyoles a mà esquerra, can Llabert o ca la Mestra. Aquesta casa té molta història: havia estat un hostel, va ser l'ajuntament i, també, l'escola de sant Miquel, on hi vivia el mestre o la mestra. Per tant, molta gent del poble la coneix per haver-hi estat a dins aprenent de lletra i de números.

La Irenne Camós té trenta-quatre anys i en Jordi Banal en té trenta-sis. Tots dos són fills de Banyoles. Han estat set anys restaurant la casa, primer la teulada, després l'interior del primer pis, cuina, lavabos, habitacions, menjador... i així que van provar la calefacció, de tan bé que s'hi estava, s'hi van quedar fins avui. La resta que falta per acabar ja tenen temps d'anar fent.

La Irenne és filla d'en Quimet de cal Secretari i de l'Angelina de can Rovira, tots dos fills de Sant Miquel, que havien anat a escola a la casa on ara viu ella. Treballa al Consorci de l'Estany, és biòloga, està molt contenta de poder treballar en el que ha estudiat i tant li agrada. Ha portat el projecte de reintroducció de les cigonyes i ha participat en el de creació de les llacunes de Can Morgat i altres projectes de restauració.

En Jordi va estudiar història i ara fa de professor a l'escola de Casa Nostra. Diu que viu i treballa en el mateix carrer.

Recentment ha descobert que un besavi patern era fill de sant Miquel de Campmajor, tota una sorpresa.

Per ells viure a Sant Miquel no els ha suposat un gran canvi respecte a la vida que portaven a Banyoles, ja que hi continuen baixant cada dia, però fa que els caps de setmana siguin com estar de vacances. Comenten que la percepció del pas del temps és diferent, a vegades sembla que el dia s'estiri, que duri més, però al mateix temps, en fer-se fosc, el dia sembla acabar abans d'hora.

Per primers d'any esperen un petitó o una petitona. Enhorabona!

Elisabet Saus i Sala

*La Irenne i en Jordi darrere la casa de can Llabert
(Foto: Elisabet Saus)*

Les nostres associacions

ACTUACIONS DEL GRUP DE CARMELLES I COR PARROQUIAL DE SANT MIQUEL

El diumenge 19 de maig de 2013, el Cor Parroquial de Sant Miquel, va acompanyar la celebració Eucarística en la Romeria del Collell per a tots els pobles del seu voltant. **El diumenge 2 de juny**, el mateix Cor Parroquial, va acompanyar, per la festivitat del Corpus, els actes religiosos en la celebració de la Primera Comunió dels nens de la Parròquia, Albert Montes i Miquel Casado i, a la vegada, la celebració de les Noces d'Or del matrimoni Joan i Maria de la Crehueta de Sant Miquel. **Diumenge 25 d'agost**, el Grup de Caramelles, acompanyà els actes litúrgics en l'Ofici Solemne de la Festa Major de Mieres i, tot seguit, va oferir un petit concert de cançons populars, patriòtiques i havaneres dins la mateixa església. **Diumenge 8 de setembre**, el Cor Parroquial, acompanyà la missa dedicada a Sant Ferriol, en l'aplec de Falgons. **Diumenge 29 de setembre**, el Cor

Parroquial i Grup de Caramelles, va acompanyar l'Ofici Solemne de la Festa Major de Sant Miquel de Campmajor i, al vespre, en el local polivalent, va oferir un concert de cloenda de Festa Major 2013, amb un ampli i variat repertori compost de 18 cançons, entre elles cançons populars, patriòtiques, havaneres, sardanes i de gresca, entre altres. **Dissabte 5 d'octubre**, el Grup de Caramelles va estar invitat a oferir tot un concert a l'església Parroquial de la Cot, amb motiu de la seva Festa Major i 20ª trobada de vells i nous amics de la Cot. **Diumenge 6 d'octubre**, el Cor de Sant Miquel va acompanyar la litúrgia celebrada a l'església parroquial de Sant Vicenç de Maià de Montcalt en homenatge a tota la Gent Gran del municipi.

Josep Estarriola

Component del Grup de Caramelles i Cor Parroquial

LES ÚLTIMES LLÚDRIGES DE LA RIERA DE SANT MIQUEL

És ben sabut que la fauna, en el sentit ampli que compren els animals de les cases i també els silvestres, en el transcurs del temps experimenten notables canvis que es poden constatar fins i tot en un territori petit i temps relativament curt. Es registren variacions en el nombre d'espècies i en la quantitat d'elements. Suposo que a Sant Miquel ja no hi ha cap parell de bous, quan en la meua infantesa i joventut era normal veure'n tirant carretes, llaurant o pasturant pels prats i boscos; d'ases i burros no en deuen quedar més que uns pocs per conservar l'espècie, quelcom semblant podríem dir de conills porquins i d'algunes aus; en sentit contrari, el nombre de vaques ha augmentat considerablement i han passat d'estar a la quadra i pastura limitada a estar tot el dia a l'aire lliure. Quan parem atenció amb els animals boscans els canvis també són notables; fa alguns anys, ho hem llegit en aquesta revista, a Sant Miquel hi havia llops, suposo que ha passat el mateix amb els gats salvatges; de llebres a penes se'n veuen; al revés, de porcs senglars cada dia n'hi ha més. Una espècie nova s'ha incorporat als animals silvestres, són els cabirols. Però hem dit que el propòsit era el de parlar de les últimes llúdrigues de la riera de Sant Miquel, tot i que per la meua part ignoro on són els punts concrets on la nostra riera canvia de nom., doncs anem al tema.

La història me l'ha contada l'Ernest Roura que l'any 1942, quan en tenia 14 d'edat va marxar del Molí de Sant Miquel per anar-se'n cap a Aiguaviva a fer de mosso de pagès, després s'hi va casar i encara hi resideix amb la seva família. El nostre amic recorda que poc abans de marxar, el seu germà gran, en Ventura, amb una rateta n'havia caçat una més avall de la casa, en un camí fresat per ella o elles quan pujaven i baixaven de la riera; però el que més recorda és el d'una altra llúdriga que hi havia a la gorga de sota la resclosa que es comunica amb una espècie de cova oberta per la part superior en el centre de la caiguda d'aigües, l'havia vist i, mig amagat, la contemplava quan nedava i evolucionava elegantment en aquella gorga, entrant i surtin de la cova; també l'havia vist com agafava peixos, granotes o galàpets, als amfibis els hi treia la pell i només aprofitava les cuixes. L'Ernest també recorda que per aquells temps a casa seva s'hi va refugiar un gos de tura, petit i de color clar que molt aviat es va comprovar que es comportava molt intel·ligentment sobretot per sobre i per dintre de l'aigua, en aquest cas era capaç de recollir del fons de la gorga els objectes

que l'amo hi havia tirat per anticipat. Aquest mateix gos moltes vegades també nedava seguint la llúdriga, no se sap si per jugar o amb intenció de caçar-la, cosa difícil donada l'agilitat de l'animal de la riera, el cas és que mai hi va haver cap ensopegada. En preguntar a l'amic Ernest si n'havia vist alguna altra a més d'aquesta i de la caçada pel seu germà diu que si tenim en compte els molts metres de llargada i de certa profunditat de la gor-

ga de sobre la resclosa, de ben segur que n'hi devia haver hagut més d'una. Al que sí que recorda haver sentit a dir que per aquells temps en Pep de la Casica n'havia escopetejat alguna a prop de la guixera de la Guàrdia o de can Teixidor; fins i tot que hi havien criat.

L'any 1942 l'Ernest va marxar del poble i si no havien desaparegut les llúdrigues de la riera de Sant Miquel, el fet va succeir al cap de poc perquè des de llavors no s'ha sentit a dir que ningú

n'hi hagi vist cap més. A la riera de Roca, pel major cabal d'aigua i per la seva proximitat al Ser, encara se n'hi veuen. Per altra banda fa poc temps se n'han introduït als recs de l'estany de Banyoles.

La llúdriga o llúdria és un mamífer, pertany a la família dels mustèlids, gènere *lutra* que alhora està adaptada a la vida terrestre i aquàtica gràcies al cos allargat, a les potes palmades i el pelatge dens. Existeix la llúdriga comuna, la gegant i la marina. La gegant, pròpia d'alguns sectors de l'Amazona pot arribar a mesurar dos metres des del morro a la punta de la cua, necessita uns quatre o cinc quilos de peix diaris i pot arribar a pesar uns 20 quilos.

Nota: Si algú coneix o té notícies que modifiquin aquest escrit agrairia que ho faci saber a través d'aquesta publicació.

Tomàs Camós, 2013

EL CASTELL DE FINESTRES

Comença a despertar el sol en un bonic dia de primavera, els arbres fruiters florits, les orenetes volant en el cel blau, els ocellets cantant... tots callen de cop, se senten els cascs

d'un coratjós alatzà que passa corrent com el vent cap al poble de Mieres. El seu genet és un musculós home d'uns quaranta anys, un cavaller amb armadura i llança de vint-i-tres pams. Així que baixa del seu bell cavall ja té un grup de tafaners que l'envolten àvids de notícies sobre els musulmans. En treure's el casc un crit d'admiració va sortir de cada boca:

- Antoni Ferrer...! Visca Déu...!

Era Antoni Ferrer un valent capità, natural de Mieres, qui el seu valor estava més que demostrat en les lluites contra l'invasor musulmà. De caràcter enèrgic, arrogant, indòmit, a la vegada que piadós i temerós de Déu, estimava molt a la Verge del Collell que l'havia protegit molts cops de la mort. Hi havia assistit a les principals lluites contra els àrabs als qui professava un odi innat. El seu valor i audàcia l'havia pujat al grau de capità. Lluitava a Terol contra el cruel i sanguinari Almanzor, el terror dels estats cristians, quan en una breua entre els dos, Ferrer irritat i colèric va dir en veu atronadora: "No tota Espanya talareu" i va jurar per les seves creus que ho compliria.

Va pensar molt i després de donar-li moltes voltes al magí va empescar-se un pla d'una audàcia inaudita alhora gloriosa: construir una fortalesa o castell sobre el cingle més escarpat i inaccessible de la serra de Finestres des d'on podria defensar-se dels atacs moruns alhora que atacar sense rics. Sens reparar en obstacles i impulsat per aquesta idea havia abandonat el camp de batalla.

Va escollir un grapat de joves, els que li van semblar més cepats i coratjosos, i van posar-se a construir la fortalesa. Molt van treballar ... i suar, doncs, els guiava la idea de què arribarien els sarraïns abans d'haver acabat el castell. Així, en sis mesos estigué completament enllestit i, més a més, cavaren una galeria subterrània, que els comunicava amb un mas veí, perquè en el cas que els moros assetgessin un llarg temps, podrien portar-los vitualles i estris necessaris sense que sospitessin res i deslliurar-se d'una fi semblant a la de Numància.

Van transcórrer dos mesos més... els moros amenacen Mieres.

Vesprejava. El sol es pon a poc a poc rere la muntanya de Finestres. Un mantell negre brodat d'estels va cobrint la tranquil·la vall, ara en greu perill. Un petit i singular grup amb barretines caminaven segurs per aquell laberint de complicats senders de la serra de Finestres, eren el capità Ferrer i els seus nois que anaven a ocupar la fortalesa disposats a defensar-la.

L'astut Almanzor, sospitava que allò fora obra del capità Ferrer, es va proposar escalar el cingle. A primera hora del matí, Almanzor i els seus soldats pujaven silenciosament serra amunt amb la fi d'assaltar la fortalesa. Quan ja

quasi hi eren, de sobte, els hi cau sobre els seus caps una pluja de pedres i llances... fins als arbres tremolaven. Molts almogàvers van morir i els que van poder van fugir fins a arribar a les seves tendes.

La Verge del Collell els havia embolcat en el seu blau i invulnerable mantell protegint-los de qual-

sevol estratègia morisca. I amb quina valentia es van defensar el valerós capità i els seus mossos tirant pedres contra els moros!

Dues setmanes van passar abans que els àrabs es refessin de l'ensurt. Sobre les seves espatlles pesava una denigrant derrota. Van canviar de tàctica i van proposar-

se assetjar-los fins que es rendissin o morissin de gana. Així, passats tres o quatre mesos haurien acabat el menjar i haurien de demanar la pau. S'esmunyien els dies i mesos sense que donessin mostra d'esgotament a la fortalesa. No s'ho explicaven els sarraïns. Tant de temps de setge, sense que ningú els portés res i no obstant es conservaven impertorbables, com si res! Eren potser éssers divins?

No cal dir que durant tot aquest temps de bloqueig els mieren els portaven menjar i tot el necessari per la galeria subterrània del castell.

El decaïment dels musulmans no té límits, sense cap força per una altra empresa agressiva maquinen una traïció. Manen un correu al castell amb bones raons, els exposa les decisions dels seus caps: si es rendeixen, no sols els hi perdonaran la vida sinó també els hi oferiran rics presents. El prudent capità Ferrer coneix massa als moros per deixar-se ensarronar. No obstant això, és ben

rebut i el conviden a dinar amb ells. Per menjar van dur peix de riu, fresc, peix del riu Ser del Torn. Quina no va ser la torbació del missatger en menjar peix, quan creia que feia quatre o cinc mesos que no els portaven res i els trobaria en la més plena misèria!

Era crepuscle quan va tornar l'enviat a les tendes, era esperat amb anhel, volien saber quants eren i en quin estat es trobaven. La seva sorpresa i espant va ser quan els va explicar tremolant de cap a peus què havia passat amb l'estrany plat i que estaven forts i plens de salut. Tement que fos un càstig que Al·là els manés per algun dels seus pecats, l'endemà al matí van marxar. El valeros capità havia complert la seva promesa.

**Llegenda extreta de la revista
de Santa Maria del Collell,
Estampes del Collell, setembre- octubre de 1945,
de JUAN RIERA PLANA (5è de batxillerat),
Traduïda i adapta per Elisabet Saus i Sala.**

Santuari de Finestres. (Foto: Elisabet Saus)

PER LLEPAR-S'HI ELS DITS!

“**Cuina de casa**” vol recollir receptes i consells de la nostra gent. Antigues receptes familiars que ens donen a conèixer els plats dels nostres avantpassats, i les noves propostes de la gent creativa i el jovent.

Doncs aquest mateix esperit és del que varem gaudir en l'últim **Sopar de Festa Major** del passat dissabte 28 de setembre.

Ja fa uns anys que per les festes de Sant Miquel, a l'última setmana de setembre, es fa un sopar tipus bufet on tothom porta alguna cosa per compartir. I... aquest any, els santmiquelencs ens hem lluit! Semblava que competíssim en una encoberta cursa per veure qui presentava la menja més saborosa a taula. Àvies, mares, pares, joves i fins i tot mainada van col·laborar al lluïment de la festa.

Si no heu vingut aquest any, no us ho perdeu el que ve. Ha estat un aparador de mil i un tipus d'aperitius, cremes i amanides, pizzes, arrossos, fideuas, ensaladilles, truites, croquetes, carns arrebossades, guisades, rostides... i una bona mostra de pastissos i dolços que van completar l'àpat. La cirereta del pastís va ser a l'hora del cafè on moltes famílies varen treure a la llum els seus llicors propis: ratafia, licor d'herbes i fruites. Tot un recull de relíquies casolanes; tot un goig per la boca i l'esperit!

No ens atrevim a jutjar qui va ser el millor, ni tan sols a nomenar els protagonistes, per què **tothom va triomfar** en col·laboració, qualitat i experiència o experiment. I sobretot en amistat i simpatia. Moltes gràcies a tots!

*DE TOT UNA MICA. EL BO I MILLOR
DELS FOGONS DE CADA CASA.*

*SAVIESA I CREATIVITAT
COMPARTIDES AMB ELS VEÏNS.*

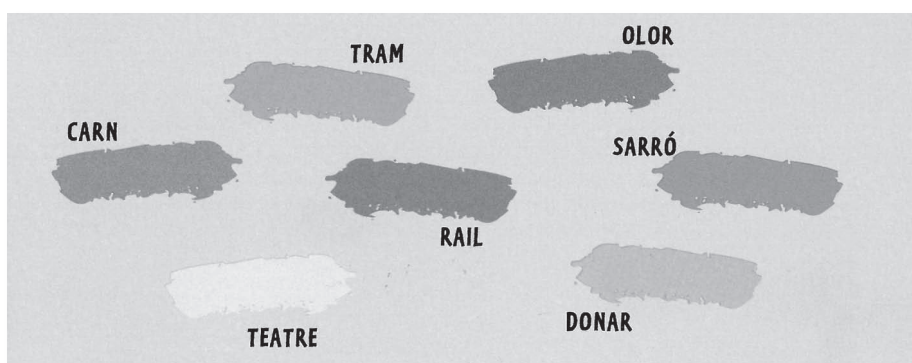

Passatemps

per Àngels Navarro

ANAGRAMES

Canvia l'ordre de les lletres d'aquestes paraules per trobar-ne una de nova.

MOVIMENT DEMOGRÀFIC 2013

El 27 de maig, va néixer PEP JOSÉ I PAGÉS, fill de Josep José i Paula Pagés de cal Sastre de Campmajor.

El 4 de setembre, a l'edat de 96 anys, va morir EMÍLIA RAMIÓ I JUANOLA. Era natural de can Plana de Falgons, va viure al Molí de Falgons i actualment residia a Torroella de Montgrí.

El 15 d'octubre, a l'edat de 91 anys, va morir JOSEP BUSQUETS. Era natural de can Garsa de Campmajor i actualment vivia a Maury (França).

El 22 d'octubre, va néixer JAN REINÓN I SANTACANA, fill d'Isidre Reinón del Truis de Falgons i de Carla Santacana del Pujol de Sant Miquel.

El 24 d'octubre, a l'edat de 85 anys, va morir JOAQUIMA PRATSEVALL I PUJOL. Era natural de la Casanova de Falgons i actualment vivia a cal Secretari de Campmajor.

NOTA: Per tal de facilitar la publicació del moviment demogràfic, agrairíem que ens ho féssiu arribar per correu electrònic: golany@plaestany.net o bé trucant al telèfon: 972 57 46 26 de l'Ajuntament de Sant Miquel de Campmajor.

Telefons

<http://www.santmiqueldecampmajor.cat/>

Ajuntament 972 57 46 26
ajuntament@santmiqueldecampmajor.cat

Ambulatori	Banyoles	972 57 24 74
		972 57 25 10
	Mieres	972 68 04 62
Ambulància		972 41 00 10
Ambulància Urgències		061
Creu Roja		972 57 24 50
Emergències		112
Escola		972 57 59 24
Mossos d'Esquadra		088
Hostal (tel. públic)		972 57 07 12
Elèctrica Curós (gratuït)		900 70 50 50
(avaries 24 hores)		972 26 01 50
Consell Comarcal Pla de l'Estany		972 57 35 50
Deixalleria Comarcal Puigpalter		972 58 18 58
Megatró		972 59 43 25

Horaris

Ajuntament: de dilluns a divendres, de 10 a 2.

Metge: **Demandar hora anticipada al CAP de Banyoles**

Banyoles: cada dia.

Mieres: dimecres, de 2/4 de 3 a 2/4 de 5 de la tarda.

Infermeria: Dimarts i divendres, de 8 a 10 matí.

Urgències **Clínica Salus Infirorum, cada dia, de 8 del vespre a 8 del matí, i festius les 24 hores.**

TEISA: Dimecres i dissabte, a les 8 i a la 1.

Missa, hivern: Sant Miquel: dissabtes a 2/4 de 8 del vespre.

Falgons: l'últim dissabte de cada mes, a 2/4 de 8 del vespre.

Deixalleria Comarcal de Puigpalter a Banyoles: l'horari és de dilluns a dissabte de 9 a 14 h. (dimecres matí, tancat), i a la tarda, de 15 a 18h. (hivern) o de 16 a 19 h. (estiu) (dissabte tarda tancat). **És un servei completament gratuït.**

SOLUCIÓ AL PASSATEMPS

- TRAM: MART	- CARN: RANC	- RAIL: LIRA
- OLOR: ORLÓ	- DONAR: ADORN	- TEATRE: TETERA
- SARRÓ: SORRA - ARRÒS		

FOTO ANTIGA

*La façana principal de la casa es trobava pel costat nord.
(Foto: Joan Fort. Dècada dels anys 1960)*

MAS GODALL DE CAMPMAJOR

Casa del veïnat de Campmajor que és a terra des de fa unes quantes dècades. Havia pertangut al priorat de Santa Maria del Collell.

Els darrers estadants eren masovers que van marxar l'any 1969.

Actualment, es terreny de l'Arcada.

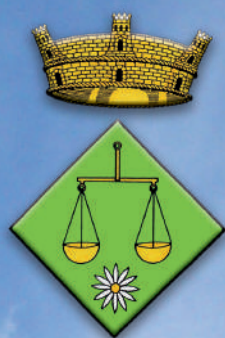
*Façana del costat oest.
(Foto: Joan Riera, feta a l'any 1972)*

*Panoràmica en vistes a Sant Miquel.
(Foto: Joan Riera, feta a l'any 1972)*

Vista actual on hi havia la casa. (Foto: Elisabet Saus)

SANT MIQUEL DE CAMPMAJOR

